

"CROWE MNE" d.o.o.

Broj 107/23

Podgorica, 28.04. 2023. god.

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE, PODGORICA**

**Finansijski iskazi
31. decembar 2022. godine i
Izvjestaj nezavisnog revizora
za 2022. godinu**

AKCIONARSKO DRUŠTVO
UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE

S A D R Ž A J

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	1-5
Finansijski izvještaji:	
Bilans uspjeha za godinu koja se završava 31. decembra 2022.	6-7
Bilans stanja na dan 31. decembra 2022.	8-9
Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava 31. decembra 2022.	10
Bilans novčanih tokova godinu koja se završava 31. decembra 2022.	11
Napomene uz finansijske izvještaje	12 –67

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Uniqa životno osiguranje AD Podgorica

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Uniqa neživotno osiguranje AD Podgorica (u daljem tekstu: „Društvo“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala objelodanjivanja (u daljem tekstu: „finansijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembar 2022. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.

Osnove za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije (ISA) primjenjivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izvještaja koji je naslovjen *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Društva u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
Procjenjivanje tehničkih rezervi	
Tehnička rezerva u iznosu od EUR 13.200.233 na 31. decembar 2022. godine (31. decembar 2021. godine: EUR 11.704.633) predstavljaju značajan dio ukupnih obaveza Društva.	Stekli smo razumijevanje dizajna internih kontrola nad aktuarskim procesom koji uključuje izračun rezervacija za štete, proces korišćenja ekonomskih i aktuarskih prepostavki, kao i proces izvođenja novčanih tokova. Takođe smo razmotrili pristup i metodologiju koju Društvo koristi za aktuarske analize koje uključuju poređenje procjena i stvarnih pokazatelja iz prethodnih perioda. Naša procjena je, po potrebi, uključila evaluaciju specifičnih ekonomskih i aktuarskih prepostavki i razmatranje procjena Rukovodstva vezano za korištene prepostavke, koje mogu varirati u zavisnosti od proizvoda i/ili karakteristika proizvoda, i takođe usklađenost modela sa Zakonom o računovodstvu i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori.
Vrednovanje tehničkih rezervi uključuje procjene u vezi sa neizvjesnošću ishoda, uglavnom u vezi sa ukupnim iznosom potrebnim za podmirenje obaveza, uključujući bilo kakve garancije osiguraniku. Društvo koristi aktuarske modele kao podršku izračuna tehničkih rezervi. Određivanje prepostavki koje se koriste u izračunu tehničkih rezervi uključuje značajnu procjenu Rukovodstva i procjenu o neizvjesnim budućim ishodima. Različite ekonomске i neekonomiske prepostavke, kao što su stope inflacije ili trendovi vezani za sudske sporove, se koriste za procjene ovih tehničkih rezervi.	Posebno smo naše procedure usmjerili na modele koje smo smatrali materijalnim i kompleksnim i/ili zahtijevaju značajne procjene u vezi sa korištenim prepostavkama, naročito dugoročnog dijela za poslove neživotnih usluga. Za sprovođenje naših revizorskih procedura, koristili smo usluge ekperata - aktuara.
Zbog značajnosti tehničkih rezervi, te njihove inherentne neizvjesnosti procjene, ovo područje smatramo ključnim revizijskim pitanjem	Nadalje, izvršili smo revizijske procedure kako bi procijenili da li modeli obezbjeđuju ispravan i potpun izračun tehničkih rezervi, uključujući i preračun rezultata ovog modela na odabranom uzorku. Naše revizorske procedure takođe su uključile test konzistentnosti ulaznih podataka korištenih za izračun „Nastalih, a neprijavljenih šteta“ (IBNR), nezavisan obračun IBNR rezervi koristeći različite metode i prepostavke, kao i nezavisan preračun rezervi „Prijavljenih, ali neizmirenih šteta“ (RBNS) za anuitete.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje u Crnoj Gori, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed prevare ili greške.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim navedene. Lica odgovorna za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevare ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje.

Uvjerenje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore, Zakonom o računovodstvu Crne Gore i međunarodnim standardima revizije primjenjivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaznje internih kontrola.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrol Društva.
- Vršimo ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije. Takođe, obezbeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i gdje je to primjenjivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvještaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i objavljivanje godišnjeg izvještaja menadžmenta.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata godišnji izvještaj menadžmenta i osim u onoj mjeri u kojoj je izričito navedeno u našem izvještaju, ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja naša odgovornost je da pročitamo godišnji izvještaj menadžmenta i tako razmotrimo da li je godišnji izvještaj menadžmenta materijalno nekonzistentan sa finansijskim izvještajima ili sa našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugačiji način čini da su materijalno pogrešno prikazani.

U skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu u Crnoj Gori razmotrili smo da li je godišnji izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa članom 11, 12, 13 i 14 ovog Zakona.

Isključivo na osnovu rada obavljenog tokom revizije finansijskih izvještaja i procedura navedenih gore, po našem mišljenju:

- Informacije prezentirane u godišnjem izvještaju menadžmenta za finansijsku godinu za koju su pripremljeni pojedinačni finansijski izvještaji su konzistentne sa finansijskim izvještajima;
- Godišnji izvještaj menadžmenta je sastavljen u skladu sa članom 11, 12, 13, i 14. Zakona o računovodstvu u Crnoj Gori.

Dodatno, u svjetlu znanja i razumijevanja Društva i njegovog okruženja dobijenog tokom revizije, od nas se zahtijeva da izvjestimo da li su identifikovani materijalno značajno pogrešni prikazi u godišnjem izvještaju menadžmenta. U tom smislu nemamo ništa da izvjestimo.

Ovlašćeni revizor u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Đorđe Dimić.

Crowe MNE d.o.o. Podgorica
28. april 2023. godine

Đorđe Dimić, Ovlašćeni revizor

Naziv društva za osiguranje: UNIQA neživotno osiguranje ad

Sjedište: Podgorica

Vrsta osiguranja: neživotno osiguranje

Šifra djelatnosti: 6512

BILANS USPJEHA
od 01.01. do 31.12.2022

grupa računa	1	2	Napomena	Tekuća godina	Prethodna
				3	4
	I POSLOVNI PRIHODI (1+2)				
	1. Prijed od premije osiguranja i saosiguranja			9.648.483,36	9.137.325,62
750	1.1 Obračunate bruto premije osiguranja			9.455.418,41	8.807.829,91
752	1.2 Primljene premije saosiguranja			14.120.670,12	12.099.439,43
753	1.3 Primljene premije reosiguranja i premije reosiguranja iz cesije			-	-
754	1.4 Smanjenje za udjele saosiguravača u premijama osiguranja			-	-
755	1.5 Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u			-	-
756	1.6 Promjene bruto prenosnih premija (+/-)			2.988.916,86	(2.961.741,39)
757	1.7 Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio (+/-)			1.369.790,72	(318.278,44)
758	1.8 Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio (+/-)			-	-
	2. Neto prihodi od ostalih usluga			306.544,13	(11.589,69)
760	2.1 Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja			193.064,95	329.495,71
764	2.2 Prihodi od ukinutih rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja			102.859,15	183.321,00
768	2.3 Revalorizacioni poslovni prihodi			-	-
769	2.4 Prihodi od drugih usluga			-	-
	II POSLOVNI RASHODI (1+2+3)			90.205,80	146.174,71
	1. Rashodi naknada šteta			5.132.496,25	4.582.440,72
400	1.1 Obračunate bruto naknade šteta			4.093.801,95	3.440.756,80
	1.2 Troškovi vezani za isplatu šteta*			4.590.594,42	4.032.308,69
402	1.3 Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja			193.559,22	189.740,10
403	1.4 Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija			(68.349,10)	(53.294,31)
404	1.5 Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta			-	-
405	1.6 Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)			(613.861,84)	(731.981,60)
406	1.7 Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio (+/-)			(1.411,62)	(79.714,31)
407	1.8 Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)			(91.205,33)	71.075,04
408	1.9 Umanjenje za udjele saosiguravača i reosiguravača i retrocesionara u rezervisanima za			114.554,70	39.151,47
409	1.10 Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta			(14.783,49)	(37.261,77)
	2. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja			(15.295,01)	10.733,49
410, 411	2.1 Promjene rezervisanja za bonusne i popuste i storno (+/-)			-	298,48
412,413,414	2.2 Promjene matematičkih rezervisanja (+/-)			-	-
415	2.3 Promjena rezervisanja za izravnanje rizika (+/-)			-	-
416,417	2.4. Promjena rezervisanja za prenosne premije (+/-)			-	-
418,419	2.5 Promjena drugih tehničkih rezervisanja (+/-)			-	-
	3. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja				298,48
420	3.1 Troškovi za preventivu			1.038.694,30	1.141.385,44
421	3.2 Vatrogasni doprinos			168.730,24	158.876,19
422	3.3 Garantni fond			21.840,83	23.023,09
423	3.4 Troškovi nadzornog organa			220.214,76	216.799,32
424	3.5 Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja			119.784,45	116.197,68
425,429	3.6 Drugi ostali neto troškovi osiguranja			93.580,15	78.008,67
460	3.7 Rezervacije za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine povodom penzionisanja			384.826,05	536.302,42
463	3.8 Rezervacija za onerozne (štetne) ugovore			1.755,97	12.178,07
462,469	3.9 Druge rezervacije			-	-
	III DOBITAK/GUBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT (I-II)			27.961,85	
	IV TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (1-2+3+4+5+6+7-8)*			4.515.987,11	4.554.884,90
	1. Troškovi sticanja osiguranja			4.028.611,25	4.287.948,19
	2. Promjene u razgranjenim troškovima sticanja osiguranja			3.454.554,09	2.946.846,21
	3. Amortizacija			(332.456,90)	(198.303,86)
	4. Troškovi rada			79.200,16	76.758,33
	4.1 Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih			845.456,38	657.499,17
	4.3 Porezi i doprinosi na isplaćene zarade			553.080,22	356.164,92
	4.5 Drugi troškovi rada			194.420,51	218.244,97
	5. Materijalni troškovi			97.955,65	83.089,28
	5.1 Troškovi materijala za popravku i održavanje, otpis sitnog inventara i usklajivanje			29.284,41	39.829,63
	5.2 Troškovi kancelarijskog materijala			1.794,01	2.948,92
	5.3 Troškovi energije			3.372,12	3.700,27
	5.4 Drugi troškovi materijala			9.611,74	7.809,48
	6. Ostali troškovi usluga			14.506,54	25.370,96
	6.1 Troškovi konsultantskih usluga (troškovi po ugovorima o djelu, ugovorima o autorskom radu,			982.366,32	1.121.642,80
	6.2 Zakupnine			271.206,41	173.136,83
	6.3 Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga			969,11	6.418,97
	6.4 Premije osiguranja			40.957,85	42.663,69
	6.5 Troškovi reklame, propagande i reprezentacije			5.973,91	5.358,31
	6.6 Troškovi drugih usluga			132.380,33	116.478,40
	7. Drugi troškovi			530.878,71	777.586,60
706	8. Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja			21.307,38	34.066,05
	V DOBITAK/GUBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT (III-IV)			1.051.100,59	786.997,86
	VI FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA (3+6)			487.375,86	663.544,43
	1. Prilodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve			431.048,29	312.441,13
770	1.1 Prilodi od kamata			314.581,23	253.418,06
771	1.2 Povećanje fer vrijednosti prilikom upotrebe posebnih pravila za obračunavanje rizika			314.581,23	253.418,06

772	1.3 Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	-	-
774	1.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku	-	-
775	1.5 Pozitivne kursne razlike	-	-
773, 776, 777	1.6 Drugi prihodi	-	-
	2. Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	-	-
730	2.1 Rashodi od kamata	-	3.606,02
732	2.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	-	19,52
734	2.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti	-	-
735	2.4 Negativne kursne razlike	-	-
731,736,737,	2.5 Drugi finansijski rashodi	-	-
740,741,742,	2.6 Rashodi nastali investiranjem tehničkih rezervi u investicione nekretnine	-	3.586,50
	3. Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve (1-2)	314.581,23	249.812,04
	4. Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	148.162,45	116.244,94
770	4.1 Prihodi od kamata	141.612,86	112.144,94
772	4.2 Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	-	-
771,774	4.3 Drugi prihodi od ulaganja	-	-
773	4.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku	-	-
775	4.5 Drugi finansijski prihodi	-	-
780,781,782	4.6 Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine	-	-
783, 784, 785,	4.7 Drugi prihodi	-	-
	5. Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	6.549,59	4.100,00
730	5.1 Rashodi od kamata	31.695,39	53.615,85
732	5.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	-	-
734	5.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti	-	-
731, 733,	5.4 Drugi finansijski rashodi	-	-
740,741,742,	5.5 Rashodi od amortizacije, vrednovanje po fer vrijednosti investicionih nekretnina	21.659,47	-
745,746,747	5.6 Rashodi za druge nekretnine	-	-
748,749	5.7 Novčane kazne i odštete, drugi rashodi	-	-
	6. Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi (4-	10.035,92	53.615,85
	VII DOBITAK/GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (V+VI)	116.467,06	62.629,09
	VIII POREZ NA DOBIT	918.424,15	975.985,56
820	1.1 Porez na dobit	152.642,11	89.914,71
823	1.2 Prihodi (rashodi) na ime odloženog poreza	110.857,11	89.914,71
	IX NETO DOBIT/GUBITAK ZA POSLOVNU GODINU (+/-)	41.785,00	-
	X RASPODJELA NETO DOBITI	765.782,04	886.070,85
830,831,832,	1. Raspodjela neto dobiti	-	-
	XI ZARADA PO AKCIJU	-	-

U Podgorici, 31.03.2023.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa:
Ivana Komnenić

Ivana Komnenić

Izvršni direktor: Vladimir Marković

Vladimir Marković

Naziv društva za osiguranje: UNIQA neživotno osiguranje d.o.o.
 Sjedište: Podgorica
 Vrsta osiguranja: neživotno osiguranje
 Šifra djelatnosti: 6512

BILANS STANJA
od 01.01. do 31.12.2022

AKTIVA

grupa računa	POZICIJA	2	Napomena			
				3	Tekuća godina	Prethodna
1		2		3		
	A. Nematerijalna imovina (A.1+A.2+A.3+A.4)					
000	A.1.Gudvil				0,60	0,60
002,003,004	A.2.Dugoročna nematerijalna imovina				269.930,17	269.930,17
005,006	A.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za dugoročna nematerijalna ulaganja i aktivna				-269.929,57	-269.929,57
008,009	A.4.Umanjenje i ispravka vrijednosti nematerijalnih ulaganja (+/-)				608.633,14	222.394,08
	B. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja				466.912,25	64.209,58
010	B.1.Zemljište i objekti za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja				604.012,47	593.029,48
011, 012	B.2.Oprema i sitan inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja					
013	B.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno					
014,015, 016	B.4.Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja u				16.244,77	19.520,77
019	B.5.Ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti				-478.536,35	-454.365,75
	C. Dugoročna finansijska ulaganja (C1+C2)				13.736.969,37	12.841.118,72
	C1. Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi				13.736.969,37	12.841.118,72
020,030,040,050,	C1.1.Hartije od vrijednosti				13.686.969,37	12.791.118,72
021,031,041,051,	C1.2.Obveznice,odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti					
022,032,042,052,	C1.3.Akcije					
023,033,043,053,	C1.4.Ulaganja u investicione fondove					
024,034,044,054,	C1.5.Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja					
025,035,045,055,	C1.6.Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za				0,00	
026	C1.7.Udjeli i učešća u društima				50.000,00	50.000,00
027	C1.8.Dugoročna poslovna potraživanja i druga dugoročna potraživanja					
028,036,046,056,	C1.9 Izvedeni finansijski instrumenti					
029,037,047,057,	C1.10.Druga dugoročna finansijska ulaganja					
038,048,058,068,	C1.11.Stalna imovina koja se drži za prodaju					
	C2. Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana					
080,081,083,084,	C2.1.Akcije, dužničke hartije od vrijednosti i izvedeni finansijski instrumenti u grupu društava,					
082	C2.2.Depoziti kod grupe banaka,kod pridruženih banaka i kod zajednički kontrolisanih banaka					
086,087	C2.3.Druga finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva					
	D.Kratkoročna finansijska ulaganja (D.1+D.2+D.3)				1.958.418,67	975.978,08
180,182,184	D.1.Hartije od vrijednosti					
181,183,185	D.2.Kratkoročni depoziti kod banaka				1.920.000,00	960.000,00
186	D.3.Izvedeni finansijski instrumenti i druga kratkoročna finansijska ulaganja				38.418,67	15.978,08
	E. Kratkoročna sredstva (E.1+E.2+E.3)				2.318.233,23	1.512.979,62
11	E.1.Gotovinske sredstva				462.940,74	169.669,04
	E.2.Kratkoročna potraživanja				1.855.292,49	1.343.310,58
12	E.2.1.Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja				1.440.903,57	1.161.398,22
13	E.2.2.Kratkoročna potraživanja za premije reosiguranja i saosiguranja				0,00	
14	E.2.3.Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta				0,00	0,00
15	E.2.4.Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja				0,00	0,00
16	E.2.5.Kratkoročna potraživanja iz finansiranja				101.393,34	39.785,88
17	E.2.6.Druga kratkoročna potraživanja				312.995,58	142.126,48
310,311,319,320,	E.3.Zalihne materijala i sitnog inventara					
9702, 9712, 9722,	F. Udio reosiguravača u tehničkim rezervama				1.915.296,38	2.115.851,69
	G. Aktivna vremenska razgraničenja				2.182.081,25	1.839.882,97
192	G.1.Odloženi troškovi sticanja osiguranja				1.909.736,17	1.577.279,27
190, 193, 194,	G.2.Ostala aktivna vremenska razgraničenja				272.345,08	262.603,70
	H. Odložena poreska sredstva				5.119,12	46.904,12
	UKUPNO AKTIVA				22.724.751,76	19.555.109,88

PASIVA

grupa računa	POZICIJA		Napomena
1	2	3	
	A. Osnovni kapital [A.1+A.2]		
900	A.1 Akcijski kapital-obične akcije	8.695.000,00	8.695.000,00
901	A.2 Akcijski kapital- povlašćene akcije	8.695.000,00	8.695.000,00
	B. Rezerve (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)		
910	B.1 Kapitalne rezerve	-2.133.815,16	-2.899.597,20
911	B.2 Rezerve iz dobiti		
	B.2.1 Zakonske rezerve		
	B.2.2 Rezerve ze sopstvene akcije		
	B.2.3 Statutarne rezerve		
	B.2.4 Ostale rezerve iz dobitka		
919	B.3 Sopstvene akcije		
940-949	B.4 Revalorizacione rezerve		
	B.5 Prenesena i neraspoređena dobit/gubitak (+/-)		
920-925	B.5.1 Prenesena dobit/gubitak iz prethodnih godina (+/-)	-2.133.815,16	-2.899.597,20
921-926	B.5.2 Neraspoređena dobit/gubitak tekuće poslovne godine (+/-)	-2.899.597,20	-3.785.668,05
	C. Rezervisanja (C.1+C.2+C.3)		
	C.1 Bruto tehničke rezerve		
980	C.1.1 Bruto prenosne premije	13.200.233,55	11.726.616,00
982	C.1.2 Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	8.379.207,83	7.009.417,11
983	C.1.3 Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	1.539.916,31	1.541.327,93
984	C.1.4 Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	2.932.302,79	2.817.748,09
985	C.1.5 Bruto rezervisanja za izravnjanje rizika	207.527,54	222.822,55
981,	C.1.6 Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja	141.279,08	113.317,23
	C.2. Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja		
970	C.2.1 Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja		
971	C.2.2 Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja		
972,973	C.2.3 Bruto matematička rezervisanja za druge vrste osiguranja za koje je potrebno formirati		
974	C.2.4 Bruto rezervisanja za učešće u dobiti		
	C.3 Ostala rezervisanja		
960	C.3.1 Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine	23.739,06	21.983,09
961.962.963.967	C.3.2 Ostala rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja	23.739,06	21.983,09
	D. Kratkoročne obaveze (D.1+D.2+D.3+D.4+D.5+D.6+D.7)		
22	D.1 Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	1.000.118,36	633.734,64
23	D.2 Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	42.372,93	23.047,49
24	D.3 Kratkoročne obaveze za udjele u iznosima šteta	264.073,01	306.713,40
25	D.4 Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja	252.827,51	159.189,71
26	D.5 Kratkoročne obaveze iz finasiranja		
21	D.6 Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	286,91	151,79
27, 28	D.7 Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti	440.558,00	144.632,25
	E. Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja (E.1+E.2+E.3+E.4)		
950,951	E.1 Obaveze prema bankama	380.058,23	0,00
954	E.2 Obaveze po izdatim hartiјama od vrijednosti		
952,953,955,956	E.3 Druge finansijske obaveze		
957	E.4 Obaveze za odloženi porez	380.058,23	
969	F. Pasivna vremenska razgraničenja		
	UKUPNO PASIVA	1.559.417,72	1.399.356,44
		22.724.751,76	19.555.109,88

U Podgorici, 31.03.2023.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa:
Ivana Komnenić*Ivana Komnenić*

Zvanični direktor: Vladimir Marković

Vladimir Marković

Naziv društva za osiguranje: UNIQA neživotno osiguranje ad

Sjedište: Podgorica

Vrsta osiguranja: neživotno osiguranje

Šifra djelatnosti: 6512

BILANS NOVČANIH TOKOVA
od 01.01. do 31.12.2022

od 01.01. do 31.12.2022

	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			1	2
A Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti				
1 Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti				
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)			14.893.382,14	12.982.705,01
Prilivi od učešća u naknadi štete (saosiguranje i reosiguranje)			14.788.413,15	12.840.350,04
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda			0,00	0,00
Prilivi po osnovu vanrednih prihoda			104.968,99	142.354,97
2 Odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti				
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)			13.203.003,12	11.436.125,54
Odlivi po osnovu premija (saosiguranja, reosiguranja, kao i provizija po osnovu reosiguranja i saosiguranja)			4.621.540,99	4.050.315,93
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda			1.301.075,50	1.028.110,57
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina			1.982.571,18	1.623.915,59
Odlivi po osnovu zakupnina			1.290.254,20	1.164.638,65
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)			179.165,71	190.834,45
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja			1.069.270,90	632.644,86
Odlivi po osnovu vanrednih prihoda rashoda			2.759.124,64	2.745.665,49
3 Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti			1.690.379,02	1.546.579,47
B Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja				
1 Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja				
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti			2.360.379,18	4.759.274,65
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti			0,00	
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava			432.505,13	3.390.628,56
Prilivi od zakupnina			3.460,00	4.100,00
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja			0,00	
2 Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja				
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore			1.924.414,05	1.364.546,09
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Centralnih banaka i Vlada stranih zemalja			3.757.486,33	6.525.604,60
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti			764.796,87	4.944.404,60
Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu ulaganja u akcije kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti				
Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori			2.992.689,46	1.581.200,00
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava				
Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja				
3 Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja			-1.397.107,15	-1.766.329,95
C Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja				
1 Prilivi iz aktivnosti finansiranja				
Prilivi po osnovu izvršenih uplate kapitala				
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita				
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita				
Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja				
2 Odlivi iz aktivnosti finansiranja				
Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija				
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita				
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita				
Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja				
3 Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja			0,00	0,00
D Neto promjena gotovine			293.271,87	-219.750,48
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA			462.940,74	169.669,04
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA			169.669,04	389.419,87

U Podgorici, 31.03.2023.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa:
Ivana Komnenić

Григорий Константинович

Direktor: Vladimir Marković

01.O.L.00 31.12.2022

000101.00 31.12.2022

U Podgorici, 31.03.2023.

卷之三

Ivana Komnenic
Ivan Komnenic

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE, PODGORICA**

**Napomene uz finansijske izvještaje
za 2022. godinu**

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "UNIQA neživotno osiguranje", Podgorica (u daljem tekstu "Društvo") osnovali su "UNIQA International Beiteiligung" Vienna i "UNIQA Versicherungs-Holding" GmbH Vienna zaključenjem ugovora o osnivanju akcionarskog društva za osiguranje dana 31. decembra 2007. godine.

Vlada Republike Crne Gore, Agencija za nadzor osiguranja, Rješenjem br. 09-5/08 od 24. aprila 2008. godine, izdala je Društvu dozvolu za rad. Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 28. maja 2008. godine pod regalarskim brojem 4-0008733/001 kada je i zvanično počelo sa radom.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju sve vrste neživotnog osiguranja u skladu sa Zakonom o osiguranju ("Sl. list RCG", br. 78/06, 19/07, Sl. List CG", br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 6/13, 55/16 i 146/21) i 146/21).

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Džordža Vašingtona 98/4.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni dijelovi, funkcioniše 12 poslovnica na teritoriji Crne Gore i to u: Podgorici, Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Baru, Budvi i Ulcinju.

Na dan 31.12.2022. godine, Društvo je imalo 105 zaposlenih (2021: 188).

Vlasnik 100% kapitala Društva (86.950 akcija) je UNIQA Österreich Versicherungen AG.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnova za sastavljanje

Društvo ima obavezu da vodi svoje evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. list RCG", br. 052/16 145/21 i 152/22), Zakonom o osiguranju ("Sl. list RCG" br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 6/13, 055/16 i 145/21), Pravilnikom o kontnom okviru društva za osiguranje ("Sl. list RCG" br. 63/10 i 78/15) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja, kao i ostalom primjenjivom zakonskom regulativom u Crnoj Gori.

Zakon o računovodstvu Crne Gore ("Sl. list RCG", br. 052/16 145/21 i 152/22), zahtijeva da Međunarodni računovodstveni standardi ("MRS") i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja ("MSFI") objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde moraju biti usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje. Stoga su u primjeni samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (sa izuzetkom MSFI 7), kao i MSFI 10, 11, 12, 13 i 16 koji se primjenjuju od 2013. godine.

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u propisanoj formi obrazaca finansijskih iskaza ("Sl.list CG", br. 5/11).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.1. Osnova za sastavljanje (Nastavak)

Imajući u vidu razlike između navedenih regulativa koje regulišu izvještavanje Društava za osiguranje, ovi finansijski izvještaji odstupaju od MSFI u sljedećem:

- 1) Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“. Pored toga, navedeni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa MSFI 4 - Ugovori o osiguranju.
- 2) Obračun tehničkih rezervi se vrši u skladu sa internim Pravilnicima i Procedurama Društva donetim u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete propisanim od strane Agencije za nadzor osiguranja.

Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte koji odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu da imaju na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Društvo je u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore. Usvojene računovodstvene politike korišćene za pripremu finansijskih izvještaja za 31.12.2022. godinu konzistentne su sa računovodstvenim politikama primjenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore zahtijeva primjenu izvjesnih ključnih računovodstvenih procjena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primjeni računovodstvenih politika Društva. Oblasti koje zahtijevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procjene imaju materijalni značaj za finansijske izvještaje objelodanjeni su u napomeni 2.2.

Društvo je u sastavljanju priloženih finansijskih izvještaja primijenilo računovodstvene politike objelodanjene u daljem tekstu.

Usvajanje novih i izmenjenih Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja

MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima

MSFI 15 donosi model od 5 koraka za priznavanje prihoda koji nastaju kao rezultat ugovora s kupcima (s ograničenim izuzecima), bez obzira na vrstu transakcije prihoda ili djelatnosti. Međutim, standard nije primjenljiv na ugovore o osiguranju koji su u djelokrugu MSFI 4, zbog čega rukovodstvo smatra da primjena standarda nema materijalno značajnog uticaja na Društvo.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.2. Pravila procjenjivanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni na osnovu procjenjivanja istorijske vrijednosti osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se procjenjuju po fer vrednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze iskazani su po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

2.3. Korišćenje procjena i ključnih prepostavki

Priprema finansijskih izvještaja u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji zahtijeva od rukovodstva donošenje procjena i prepostavki koje utiču na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane prepostavke zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim činjenicama za koje se smatra da su razumni u datim uslovima i uz raspoložive informacije na datum izrade finansijskih izvještaja, a koje čine osnovu za procjenjivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza koja nije lako utvrđiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane prepostavke kontinuirano se preispituju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i u budućim razdobljima, ako izmjena utiče i na njih.

Najznačajnije procjene vezane uz finansijske izvještaje Društva odnose se na formiranje rezervi. Društvo ima relativno konzervativan pristup formiranju rezervi i primjenjuje propise Agencije za nadzor osiguranja. Rukovodstvo vjeruje da je postojeći nivo rezervi adekvatan.

Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u napomeni 6.2.

2.4. Uporedni podaci

Društvo je prikazalo uporedne podatke za bilans uspjeha za period od 01. januara do 31. decembra 2022. godine, bilans stanja, izvještaj o promjenama na kapitalu, i bilans novčanih tokova za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine.

2.5. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji prepostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja Društva, primenjivane su računovodstvene politike koje su konzistentne sa računovodstvenim politikama primjenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

3.1. Preračunavanje stranih valuta

(a) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije prema kursnoj listi Centralne banke Crne Gore. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna

monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

(b) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izvještaje Društva se odmjeravaju korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Društvo posluje (funkcionalna valuta). Ovi finansijski izvještaji su prikazani u eurima ("EUR") koji predstavljaju funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja finansijskih izvještaja Društva (izvještajna valuta).

3.2. Klasifikacija ugovora

Ugovori kojima Društvo preuzima značajan rizik osiguranja od druge strane (ugovarač osiguranja) prihvatajući da nadoknadi štetu ugovaraču polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvjesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utiče na ugovrarača polise ili drugog korisnika osiguranja klasifikuju se kao ugovori o osiguranju.

Takvi ugovori mogu sadržati i finansijski rizik. U vidu opštih uslova, Društvo kao značajan osiguravajući rizik smatra mogućnost plaćanja naknada prilikom nastanka osiguranog događaja koje bi iznosile barem 5 puta više od obaveza za naknade u slučaju da se osigurani događaj nije dogodio.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene jedne ili više varijabli: kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, cijena roba, kursa stranih valuta, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uslov da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu. Ugovori o osiguranju takođe mogu donekle prenositi finansijski rizik.

Ugovori u kojima prenos rizika osiguranja s ugovarača polise na društvo nije značajan, klasifikovani su kao ugovori o ulaganju. Na datum bilansa stanja Društvo nije imalo ugovora o ulaganju.

3.3. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja neživotnog osiguranja predstavljaju iznose fakturisane premije, nakon umanjenja za porez, koju osiguranik plaća osiguravaču na osnovu ugovora o osiguranju, odnosno saosiguranju, umanjene za iznos premije koji pripada narednom obračunskom periodu (prenosna premija). Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Tarifnu politiku usvojio je Odbor direktora Društva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

3.3. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja(nastavak)

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i doprinos za preventivu. Režijski dodatak koristi se za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva, po prethodno pribavljenom mišljenju aktuara.

Bonusi i popusti se odobravaju u skladu sa uslovima i u procentima propisanim internim aktima. Društvo odobrava popuste u skladu sa Tarifom a na osnovu procijenjenog rizika, dodatnog sistema zaštite, ugovorenog trajanja osiguranja, broja osiguranih rizika, u zavisnosti od načina i dinamike plaćanja premije i sl.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja i aktivnog saosiguranja, koja je umanjena za udio reosiguranja i korigovana za promjenu bruto prenosne premije i promjenu učešća reosiguravača u prenosnoj premiji.

Prenosna premija se obezbeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro rata temporis.

3.4. Neto prihodi od ostalih usluga

Ostali poslovni prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali i ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. U okviru neto prihoda od ostalih usluga iskazuju se prihodi od naplaćenih ispravljenih ili otpisanih potraživanja, prihodi od prodaje zelene karte i drugo.

3.5. Rashodi naknada šteta

Rashodi naknada šteta predstavljaju rashode za isplatu šteta koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i rashode procjene šteta i druge rashode definisane aktima Društva.

Neto rashodi naknada šteta obračunati su iz bruto naknada šteta, koji su uvećani za troškove vezane za isplatu šteta, umanjeni za regresna potraživanja i dio reosiguranja, i korigovana za promjenu bruto rezervisanja za štete i učešće reosiguranja u tim rezervacijama. Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva za slučajevе šteta sa sudskim troškovima i troškovima vještaka, a sadrže i troškove naplate regresa, kao i dio operativnih troškova koji su nastali u službi šteta.

3.6. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove doprinosa Garantnom fondu, troškove preventivnih aktivnosti, troškove nadzornog organa, troškove vatrogasnog doprinosa, troškove ispravke vrijednosti premije osiguranja, ostala rezervisanja i ostale neto troškove osiguranja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

3.7. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju rashode koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja. Ove poslovne rashode čine rashodi za obavljanje djelatnosti osiguranja kao što su provizije zastupnicima/posrednicima za prodane premije osiguranja, materijalni troškovi, zakupnine, amortizacija, bruto zarade, reklama, reprezentacija i drugo.

Troškove pribave čine: troškovi koji se mogu direktno pripisati pribavi i troškovi koji se ne mogu direktno pripisati pribavi i koji se po ključu raspoređuju na troškove pribave.

U skladu sa članom 102 Zakona o osiguranju, troškovi sticanja (pribavljanja) osiguranja mogu se razgraničiti u srazmjeri prenosne premije i ukupne premije.

Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

3.8. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode po osnovu kamate na finansijska sredstva, depozite i obveznice i druge prihode.

Finansijski rashodi obuhvataju kamate po osnovu zajma i naknade za kupovinu obveznica i druge rashode.

Prihodi i rashodi po osnovu kamata i drugi troškovi pozajmljivanja knjiže se u korist i na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.9. Porezi

Porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je proporcionalna i u 2022. godini iznosila je 15% od poreske osnovice (2021: 9%).

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

3.9. Porezi (Nastavak)

Odloženi porez

Odloženi porez se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvo ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata. Odloženi porez se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Priznavanje odloženog poreskog sredstva je moguće samo do granice do koje se očekuje da će njihov knjigovodstveni iznos biti nadoknađen u obliku ekonomskih koristi koje pritiču u osiguravajuće društvo u narednim periodima tj. da će iz korišćenja te imovine biti moguće ostvariti oporezive ekonomске koristi (oporeziva dobit). Imovina koja podliježe oporezivanju se smanjuje u momentima kada nije izvjesno da će oporezive ekonomске koristi od imovine biti realizovane.

Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 15%.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju druge poreze, kao i naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.10. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne ispravnosti.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti i kumulativne gubitke zbog obezvređenja.

Amortizacija nematerijalne imovine se obračunava na nabavnu vrijednost sredstva na početku godine, kao i na sredstva stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primijenjene stope su sljedeće:

Korisni vijek trajanja	%
Nematerijalna ulaganja	5 20%

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

3.11. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema obuhvataju ona sredstva koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja i čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi su troškovi zamjene djelova (ugradnja novih rezervnih djelova), remonta i generalnih popravki i priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme, zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme i nematerijalnih ulaganja, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio finansijskog rezultata – drugi prihodi ili drugi rashodi.

Amortizacija nekretnina i opreme se obračunava na nabavnu vrijednost na početku godine kao i na nematerijalna ulaganja i opremu stavljenu u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primjenjene stope su sljedeće:

	Korisni vijek trajanja	%
Automobili	6	16,67%
Ostala oprema	4 – 11	9,09 – 25%
Kancelarijski namještaj	8 – 10	10 – 12,50%
Kompjuterska oprema	4 – 9	11,11 – 25%

Upotrebni vijek trajanja nekretnina i opreme preispituje se periodično i ako su očekivanja zasnovana na novim procjenama značajno različita od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguje.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija opreme za poreske svrhe obračunava se primjenom degresivnog metoda.

3.12. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Društva, od momenta kada je Društvo ugovornim odredbama vezano za instrument.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

Klasifikacija i priznavanje

Društvo klasificira svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije:

- krediti i potraživanja,
- finansijska sredstva koja se drže do dospjeća.

Klasifikacija zavisi od namjere s kojom su finansijska sredstva i obaveze stečeni. Rukovodstvo određuje klasifikaciju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovo je procjenjuje na svaki datum bilansa stanja.

Finansijska sredstva i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje nisu prikazane po fer vrijednosti u bilansu uspjeha, transakcijske troškove, koji se direktno povezuju sa sticanjem ili izdavanjem finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Krediti (pozajmice) i potraživanja

Krediti i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrđivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. U bilansu stanja Društva krediti i potraživanja obuhvataju dugoročne finansijske plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročne finansijske plasmane i gotovinu i gotovinske ekvivalentne.

Depoziti kod banaka klasifikovani su kao krediti i potraživanja i vrednuju se po amortizacionoj vrijednosti umanjenoj za gubitke po osnovu obezvrijđenja.

Potraživanja za premiju čine potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja koja nisu naplaćena na dan bilansiranja kao i druga potraživanja od kupaca.

Potraživanja se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj indirektno za iznos vjerovatne nenaplativosti potraživanja, a direktno, ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana.

Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća

Ulaganja koja se drže do dospjeća su nederivatna finansijska sredstva koja imaju fiksna ili odrediva plaćanja i fiksno dospjeće, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i sposobnost držanja do dospjeća.

Svaka prodaja ili reklasifikacija značajnijeg iznosa unutar ulaganja koja se drže do dospjeća, uzrokovala bi reklasifikaciju ukupnog portfelja ulaganja koja se drže do dospjeća u sredstva raspoloživa za prodaju te onemogućila Društvu klasifikaciju vrijednosnih papira u kategoriju ulaganja koja se drže do dospjeća u tekućoj i naredne dvije finansijske godine.

Finansijska sredstva koja se drže do dospjeća inicijalno su evidentirana po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa su iskazana po amortizovanoj vrijednosti, odnosno sadašnjoj vrijednosti budućih tokova gotovine utvrđenih primjenom efektivne kamatne stope sadržane u instrumentu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (opšte)

Društvo svakodnevno procjenjuje postojanje bilo kog nepristrasnog dokaza o mogućem umanjenju vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, i u slučaju postojanja procjenjuje u kolikoj mjeri treba umanjiti vrijednost finansijske imovine.

Gubici zbog umanjenja vrijednosti priznaju se, a sredstva revalorizuju, ako postoje stvarni objektivni dokazi o umanjenju zbog događaja, jednog ili više njih, koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ("štetni događaj"), a taj događaj ili više njih utiču na procijenjene buduće novčane tokove pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

Stvarni nepristrasni dokazi o umanjenju vrijednosti finansijske imovine koji se uvažavaju su:

- finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- kršenje ugovora, u smislu neispunjavanja ili odlaganja ispunjenja obaveze plaćanja kamata ili glavnice;
- ako postane vjerovatno da će dužnik otići u stečaj, odnosno da će se drugačije finansijski reorganizovati;
- nestanak aktivnog tržišta za takvu finansijsku imovinu zbog finansijskih teškoća.

Nestanak aktivnog tržišta, zbog toga što se sa finansijskim instrumentima preduzeća više ne trguje javno, nije dokaz umanjenja vrijednosti.

Gubitak se priznaje i kada postoje poznati podaci koji označavaju mjerljivo snižavanje budućih novčanih tokova od grupe finansijske imovine, premda sniženja nije moguće pripisati pojedinoj imovini u grupi.

Način procjenjivanja, vrednovanje i umanjenja vrijednosti svake pojedine kategorije finansijske imovine vrši se u skladu sa Odlukom o načinu procjenjivanja aktive društva za osiguranje („Sl. List CG br. 77/10, 24/11, 06/13 i 54/21) i Pravilnikom o načinu procjenjivanja aktive Društva.

Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i ostalih potraživanja

Procjenjivanje naplativosti potraživanja utvrđuje se provjerom boniteta i finansijske likvidnosti dužnika, dinamike dosadašnjeg izvršenja obaveze, provjerom kvaliteta poslovne saradnje i provjerom kvaliteta sredstava obezbeđenja plaćanja.

Procjenjivanje se vrši pojedinačno i za sva potraživanja za koja se procijeni da se ne mogu naplatiti, iskazuje se kao rashod perioda i za isti iznos umanjuje se bilansna aktiva.

Za potraživanja po osnovu premije osiguranja starija od 90 dana, Društvo vrši indirektni otpis, tj. ispravku vrijednosti i to:

- za potraživanja od dužnika sa kašnjenjem od 91 do 180 dana u iznosu od 25% potraživanja
- za potraživanja od dužnika sa kašnjenjem od 181 do 270 dana u iznosu od 50% potraživanja
- za potraživanja od dužnika sa kašnjenjem od preko 270 dana u iznosu od 100% potraživanja

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i ostalih potraživanja (nastavak)

Za sva ostala potraživanja, pojedinačna ispravka vrijednosti potraživanja zasniva se na procjeni poslovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivani budućih novčanih priliva, pri čemu se procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto prodajna vrijednost instrumenata osiguranja, uzimajući u obzir ročnost dospijeća.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo prestaje da priznaje finansijska sredstva (u cijelosti ili djelimično) kad isteknu prava na prilive gotovinskih tokova od finansijskih sredstava ili kad izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tim finansijskim sredstvima. Navedeno se događa kada Društvo prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni objekat ili kada su prava ostvarena, predata ili istekla.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se gotovina u blagajni Društva i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Društvo prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Društvo će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

Lizing MSFI 16

Zakupi se od 01. januara 2021. godine prikazuju u finansijskim izvještajima u skladu sa standardom MSFI 16 -Zakupi.

Društvo procjenjuje da li neki sporazum predstavlja ugovor o zakupu ili sadrži elemente zakupa na početku ugovora. Društvo priznaje imovinu sa pravom korišćenja i odgovarajuću obavezu za zakup za svaki aranžman u kojim se javlja kao zakupac, osim za kratkoročne zakupe (definisani kao zakupi sa rokom od 12 mjeseci ili manje) i zakupima kod kojih je imovina sa pravom zakupa mala.

Za ove zakupe, Društvo evidentira plaćanja zakupa kao trošak perioda na linearnoj osnovi tokom trajanja perioda zakupa, osim ako druga sistemska osnova ne daje reprezentativniji vremenski obrazac u kojem se troše ekonomske koristi.

Obaveza za zakup se inicijalno mjeri po sadašnjoj vrijednosti zakupnina koje nijesu plaćene na dan početka, diskontovane korišćenjem stope podrazumijevane u ugovoru o zakupu. Ukoliko se ova stopa ne može lako utvrditi, zakupac koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

Lizing MSFI 16 (nastavak)

Imovina sa pravom korišćenja uključuje inicijalno odmjeravanje odnosne obaveze za zakup, plaćanja zakupnina prije početka zakupa ili plaćanja na dan zakupa, umanjena za bilo kakve podsticaje za zakup i bilo kakve direktnе troškove. Naknadno se imovina sa pravom korišćenja odmjerava po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i obezvređenje.

Društvo će primjeniti pojednostavljeni pristup tranzicije i neće korigovati uporedne podatke za godinu prije usvajanja. Pravo korišćenja imovine na dan tranzicije će biti vrednovano kao da su nova pravila oduvjet bila u primjeni.

3.13. Kapital

Kapital društva za osiguranje čine akcijski kapital, rezerve, prenesena dobit iz prethodnih godina i akumulirani gubitak.

Saglasno odredbama člana 21. Zakona o osiguranju, akcijski kapitala Društva za osiguranje mora iznositi najmanje EUR 3.000.000. Na dan sačinjavanja finansijskih izvještaja Društvo ima usklađen iznos akcijskog kapitala u skladu sa članom 21. Zakona o osiguranju.

3.14. Garantni kapital

Garantni kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju. Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti. Društvo je dužno da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

3.15. Bruto tehničke rezerve

Prenosna premija

Prenosna premija predstavlja dio premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu. Prenosna premija se obrazuje izdvajanjem iz ukupne premije osiguranja na kraju tekućeg obračunskog perioda, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmjerno vremenu trajanja osiguranja.

Prenosna premija se obračunava po principu bruto premije – osnovicu za obračun čini obračunata (fakturisana) bruto premija. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom „pro-rata-temporis“, čime se obezbjeđuje da u periodu za koji se utvrđuje rezultat poslovanja, bude prihodovana samo ona obračunata i fakturisana premija koja se odnosi na taj period.

Prenosnu premiju utvrđuje ovlašćeni aktuar.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA(nastavak)

3.15. Bruto tehničke rezerve (Nastavak)

Rezervisane štete

Rezervisane štete predstavljaju iznose za nastale prijavljene neriješene štete i nastale neprijavljenе štete. Iznos rezervacije se utvrđuje prema aktima poslovne politike Društva za prijavljene neriješene štete i neprijavljenе štete, nastale do 31. decembra tekuće godine.

U skladu sa aktima poslovne politike, utvrđivanje visine rezervacije za nastale prijavljene neriješene štete prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja vrši se pojedinačnim popisom i utvrđivanjem visine svake neriješene štete. Prilikom utvrđivanja iznosa rezervacije polazi se od principa da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveza po odstetnom zahtjevu u vrijeme kada se očekuje likvidacija i isplata štete. Za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku za koje je utvrđen pravni osnov ali nisu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se mogao pouzdano obračunati iznos rezervacije, visina rezervacije se utvrđuje, za svaku štetu posebno, najmanje u visini prosječnog iznosa riješenih šteta u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta se u svim vrstama osiguranja vrši po metodi lančane ljestvice i metodi očekivane kvote šteta, u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete. Za iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u datoj vrsti osiguranja, usvaja se najveći iznos dobijen po svim metodama koje se u datoj vrsti osiguranja primenjuju u obračunu.

Za obračun ukupno rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta, koriguju se koeficijentom rezervacije troškova u vezi s rješavanjem i isplatom šteta.

3.16. Primanja zaposlenih

Obaveze za penzije

Društvo, u normalnom toku poslovanja, vrši plaćanja državi Crnoj Gori u ime svojih zaposlenih. Svi zaposleni Društva dio su penzionog plana države Crne Gore. Svi doprinosi koji su obavezni po penzionom planu države Crne Gore se vode kao trošak u periodu kada nastanu. U Društvu ne postoji nijedan drugi penzioni plan niti naknade zaposlenima nakon penzionisanja i stoga nema obaveze u tom smislu. Isto tako, Društvo nema obavezu da obezbjeđuje buduće naknade sadašnjim ni bivšim zaposlenima, već sve naprijed navedeno sprovodi u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Ostala primanja zaposlenih

Pomoć zaposlenima po odluci Izvršnog direktora.

Otpremnine

Saglasno Opštem kolektivnom ugovoru zaposlenima se isplaćuje otpremnina prilikom odlaska u penziju,a najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa. Otpremnina se isplaćuje i u slučajevima prestanka potrebe za radom zaposlenih, kada zaposlenom nije obezbijeđeno ni jedno od prava predviđenim mjerama za ostvarivanje prava zaposlenih a čijim je radom prestala potreba, koje donosi nadležni organ Društva. Zaposlenom koji je ostvario pravo na otpremninu, u smislu člana 169 Zakona o radu (zbog prestanka potrebe za radom zaposlenog), shodno članu 171 Zakona o radu prestaje radni odnos, odnosno otkazuje se ugovor o radu, danom kada je isplata izvršena.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDIVANJA

Društvo radi procjene i pretpostavke o budućnosti. Takve računovodstvene procjene, po definiciji, će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Računovodstvene procjene i procjenjivanja se kontinuirano preispituju, a zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja o budućim događajima za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine

Društvo se rukovodi smjernicama Odluke Agencije za nadzor osiguranja o načinu procjenjivanja aktive društava za osiguranje da odredi koja je vrijednost finansijskih sredstava koja se drže do dospijeća i potraživanja za premiju. Ovo određivanje zahtijeva značajno procjenjivanje. Prilikom procjenjivanja Društvo, među ostalim faktorima, procjenjuje: trajanje i obim do kojeg je fer vrijednost ulaganja manja od troška; i finansijsko stanje primaoca ulaganja i izglede za okončanje posla u skoroj budućnosti, uključujući faktore kao što su učinak industrije i sektora, promjene u tehnologiji, i tokove gotovine iz poslovanja i finansiranja.

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortizovanom trošku procjenjuje se na način opisan u napomeni 3.12. Rezervisanje za umanjenje vrijednosti potraživanja temelji se na ročnosti potraživanja i najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

Bruto vrijednost potraživanja i stopa ispravke vrijednosti na kraju godine iznose:

U EUR	31.12.2022	31.12.2021
Bruto izloženost	2.077.800	1.583.960
Ispravka vrijednosti potraživanja	(222.508)	(240.649)
% ispravke vrijednosti	10,71%	15,19%

Povećanje/smanjenje stope ispravke vrijednosti za 1 procentni poen i primjena iste na gore navedeni bruto iznos potraživanja dovela bi do povećanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 20.679 (31. decembra 2021: EUR 15.840), odnosno do ukidanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 20.679 (31 decembra 2021: EUR 15.840).

Procjena rezervisanja za nastale prijavljene štete kao i rezervisanja za nastale neprijavljene štete

Rezervisane štete obračunavaju se u visini procijenjenih obaveza koje je Društvo dužno isplatiti po osnovu onih ugovora o osiguranju kod kojih je osigurani slučaj nastupio prije kraja obračunskog perioda, uključujući sve troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Društvo rezervisane štete obračunava na osnovu obaveza iz ugovora o osiguranju i ugovora o reosiguranju, normativa za pružanje usluga u postupku utvrđivanja štete, vrijednosti materijala i usluga, nalaza i mišljenja vještaka, procjenitelja, aktuara i drugih stručnjaka, kao i na osnovu podataka o troškovima vezanim za rješavanje i isplatu šteta.

Rezervisane štete moraju pored procijenjenih obaveza za nastale prijavljene a neriješene štete, obuhvatiti i procjenjene obaveze za nastale a neprijavljene štete.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (NASTAVAK)

Društvo za osiguranje utvrđuje rezervisane štete po rizicima unutar vrsta osiguranja, a ako ne može drugačije, onda po vrstama osiguranja.

Za ugovore o osiguranju u kojima su obaveze iskazane u stranoj valuti, rezervisane štete obračunavaju se ukoliko je to moguće u stranoj valuti (kod pojedinačne procene za svaku štetu obračun u stranoj valuti je obavezan) i preračunavaju u EUR po kursu na kraju obračunskog perioda na način saglasan odredbama ugovora o osiguranju.

Rezervisane štete obuhvataju:

1. rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (RBNS);
2. rezerve za nastale neprijavljenе štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (IBNR).

Rezerve za štete koje su nastale i nisu prijavljene, mogu obuhvatati, ako je to potrebno (zavisno od načina utvrđivanja rezervi za prijavljene štete i tehnologije obrade šteta) i:

1. rezerve za nastale a nedovoljno riješene odnosno rezervisanе štete (budući razvoj po prijavljenim štetama – IBNER),
2. rezerve za štete koje bi mogle biti reaktivirane u budućnosti i
3. rezerve za štete u prenosu (prijavljene ali nisu u rezervi za prijavljene štete ili nezavedene štete - RBNR).

Društvo za osiguranje nije obavezno da posebno iskazuje svaku od rezervi iz prethodnog stava.

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nisu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu.

Pojedinačna procjena za svaku štetu utvrđuje se prema procjeni vrijednosti očekivanih isplata na osnovu dokumentacije prikupljene u postupku rešavanja odštetnog zahtjeva.

Izuzetno od prethodnog stava, za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku (koje nisu u sporu) za koje je utvrđen pravni osnov ali nisu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se s većom preciznošću (valjano) mogli obračunati rezervisani iznosi – rezerviše se, i to po svakoj šteti, iznos najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Iznos rezervisanih šteta iz prethodnog stava ponovno se procjenjuje na kraju svakog obračunskog perioda.

Rezervisane nastale a neprijavljenе štete utvrđuju se na osnovu statističkih podataka za takve šete, podataka o prijavljenim štetama i tehnologije obrade šteta, kao i ostalih raspoloživih podataka i informacija.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (NASTAVAK)

Zavisno od karakteristika pojedine grupe ili vrste osiguranja, portfelja Društva, kao i od oblika i kvaliteta raspoloživih podataka, rezervisane nastale a neprijavljeni štete obračunavaju se sljedećim aktuarskim metodama ili njihovim kombinacijom:

1. metoda lančanih ljestvica ("chain ladder");
2. metoda očekivane kvote šteta ("expected claims ratio");

Podaci o štetama koji se koriste pri obračunu po metodama iz prethodnog stava ne sadrže podatke o troškovima vezanim za rešavanje i isplatu šteta, kao ni rentne štete.

Ukoliko podaci za utvrđivanje rezerve za nastale a neprijavljeni štete ne sadrže i podatke o rentnim štetama, rezervu za nastale a neprijavljeni rentne štete je potrebno posebno utvrditi koristeći navedene metode.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po metodi lančanih ljestvica, vrši se u svim vrstama osiguranja, uz ispunjenje uslova postojanja baze podataka o riješenim štetama u predmetnoj vrsti osiguranja za najmanje tri pune uzastopne poslovne godine.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po metodi očekivane kvote šteta, vrši se u svim vrstama osiguranja.

Za iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u datoj vrsti osiguranja, usvaja se najveći iznos dobijen po svim metodama koje se u datoj vrsti osiguranja primjenjuju u obračunu.

Društvo je dužno da obezbjedi da u vrsti osiguranja obračunati iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta bude u visini sredstava dovoljnih za izmirenje obaveza po tim štetama, s tim da taj iznos ne može biti manji od iznosa dobijenog primjenom paušalne metode.

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta i indirektne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta rt.

Bruto rezervisane štete na datum procjene obračunavaju se kao proizvod koeficijenta rt i iznosa rezervisanih šteta na taj datum.

Društvo za osiguranje udeo reosiguravača u bruto rezervisanim štetama određene vrste osiguranja obračunava u skladu sa odredbama ugovora o reosiguranju i zavisno od primjenjene metode obračuna rezervisanih šteta.

Neto rezervisane štete (rezervisane štete u samopridržaju) Društva izračunavaju se tako što se zbir rezervisanih šteta sopstvenog portfelja osiguranja i rezervisanih šteta primljenih saosiguranja umanji za zbir rezervisanih šteta prenijetih u saosiguranje i reosiguranje.

Procedurom o kontinuiranom praćenju adekvatnosti rezervisanih šteta, predviđeno je da na osnovu rezultata analize dovoljnosti rezervisanih šteta, u slučaju nedovoljnosti rezervisanih nastalih prijavljenih šteta, služba za procjenu i likvidaciju šteta pristupa analizi razloga za to i preduzima odgovarajuće mjere u cilju obezbjeđenja dovoljnosti rezervisanih iznosa za štete, a u slučaju nedovoljnosti rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta, to čini ovlašćeni aktuar.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Društvo nije u obavezi da sačinjava i dostavlja podbilanse stanja i uspjeha po segmentima poslovanja. U skladu sa Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor poslovanja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. List CG, br.056/21 od 01.06.2021.), Društvo je dužno da dostavlja Agenciji za nadzor Godišnji izvještaj društva za osiguranje za potrebe nadzora koji, između ostalog, sadrži i analitičke prikaze bilansa stanja i uspjeha po vrsti osiguranja.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

6.1. Opšti dio

Upravljanje rizicima podrazumijeva postojanje efikasnog sistema, koji sadrži procese i postupke za redovno otkrivanje, mjerjenje, praćenje i izvještavanje o rizicima koji su se ostvarili ili bi se mogli ostvariti.

Postizanje poslovnih strateških ciljeva je u centru svakog procesa upravljanja. Upravljanje rizicima u Društvu zasnovano je na zakonskoj regulativi Republike Crne Gore:

- Zakon o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16 i 146/21)
- Podzakonskim aktima donesenim od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji bliže uređuju pojedine oblasti

Upravljanje rizicima podržava održavanje financijske održivosti UNIQA Grupe i Društva radi ispunjavanja svih budućih kratkoročnih i dugoročnih obveza klijenata, zaposlenih i akcionara.

Cilj upravljanja rizicima Društva jeste da se obezbijedi očuvanje i uvećanje vrijednosti Društva, kao i sprečavanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju Društva. Prethodno navedeno uključuje prije svega očuvanje kapitalne baze, reputacije i profitabilnosti Društva u svim mogućim nepredvidivim okolnostima koje se mogu desiti u poslovnom okruženju.

Ključne osnove upravljanja rizicima date su u narednoj tabeli :

Održavanje dugoročne sigurnosti i Adekvatnost kapitala	Osnovni zadatak Društva predstavlja održavanje pokazatelja adekvatnosti kapitala iznad definisanog zakonskog minimuma. Adekvatnost i dovoljnost visine tehničkih rezervi osiguravača mora uvek biti praćena analizom deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi što u krajnjoj liniji rezultira ne samo ocenom adekvatnosti obračunatih tehničkih rezervi već i ocenom osetljivosti i fleksibilnosti imovine i kapitala na rizike.
Optimizacija rizika i prinosa	Proizvodi Društva se dizajniraju na način da obezbijede stabilan dugoročan prinos. Uspostavljen je jasan proces testiranja profitabilnosti u kome razmatramo i mišljenje UNIQA Grupe u cilju obezbjeđivanja profitabilnosti novih proizvoda.
Rizici osiguranja u vezi sa neživotnim osiguranjem	Društvo teži visokoj diversifikaciji rizika kroz moderan multilinijski pristup osiguranju u smislu ponude širokog spektra pokrića u poslovima sa stanovništvom i malim pravnim licima (retail business) i postepenu izgradnju selektivnog portfolija poslova sa velikim pravnim licima (corporate business). Težimo stabilnoj strukturi portfelja sa posebnim naglaskom na pokriće rizika koji nisu u vezi sa motornim vozilima.

Tržišni rizik	Tržišni rizik odražava rizik koji proizlazi iz kolebljivosti tržišnih cijena finansijskih instrumenata koji utiču na vrijednost aktive i pasive Društva. Rizik upravljanja aktivom i pasivom (ALM rizik) odražava struktorno neslaganje između aktive i pasive vezano uz kamatne stope. Kao investitor koji se pre svega rukovodi svojim obavezama, Društvo usklađuje strukturu svojih sredstava sa svojim obavezama.
Kreditni rizik	Ovaj proces obuhvata strogo pridržavanje regulatornih limita izloženosti prema pojedinačnim pravnim licima prilikom investiranja sredstava tehničkih i garantnih rezervi.
Rizik likvidnosti	Procedurom upravljanja likvidnošću Društvo je jasno definisalo način utvrđivanja, praćenja likvidnosti, planiranja priliva i odliva novčanih sredstava, kao i donošenje odgovarajućih mjera za sprečavanje ili otklanjanje uzorka nelikvidnosti.
Operativni rizici	Cilj upravljanja operativnim rizikom jeste da se štetni događaj odmah po nastanku evidentira, analizira i da se preduzmu mjere za sprečavanje njegovog ponavljanja. Operativni modeli koji se primenjuju u Društvu imaju za cilj standardizovane procese, a sve u cilju smanjenja operativnih rizika.

Politikom upravljanja u Društvu jasno su definisani sistemi, organi i funkcije upravljanja u Društvu, u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16 i 146/21), i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. List RCG“, br. 06/02, „Sl. List CG“ br. 40/11 i br 146/21) i Statutom Društva br.SA-vr VIII-1/1 od 01.08.2022.godine. Modelom upravljanja jasno su definisane nadležnosti i odgovornosti svih ključnih organa i funkcija i definisan je strateški i operativni razvoj u Društvu. Ključne organe upravljanja čine Skupština akcionara, Odbor direktora i Izvršni direktor. Model upravljanja obuhvata i organizacionu strukturu Društva sa definisanim i opisanim zaduženjima i nadležnostima pojedinačnih organizacionih dijelova u vezi sa donošenjem odluka.

Kao sastavni dio sistema upravljanja u Društvu su uspostavljene i sljedeće funkcije: aktuarska, interne revizije, usklađenosti poslovanja i funkcija upravljanja rizicima. S obzirom da upravljanje rizicima zahtijeva znanja iz pomenutih oblasti, definisanje ciljeva nije jednostavno. Ono sublimira čitav niz mjera:

- stvaranje uslova i pretpostavki za suočenje rizika na prihvatljiv nivo koji ne ugrožava imovinu i poslovanje osiguravača;
- analiza svih ključnih faktora i elemenata koji omogućavaju da se finansijski, ljudski i svi ostali resursi usmjere na način koji obezbeđuje što je moguće veću disperziju, podelu i minimiziranje rizika;
- realizaciju poslovnih ciljeva, strategija i operativnih planova osiguravača;
- unapređenje usluga i zaštita interesa osiguranika i korisnika osiguranja;
- transparentnost informacija o rizicima i njihova dostupnost javnosti;
- maksimiziranje dobiti i minimiziranje potencijalnih gubitaka i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital osiguravača.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA(nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

U skladu sa navedenim Društvo je definisalo jasnu politiku i postupke za upravljanje svim rizicima sa kojima se susrijeće u poslovanju, a ne samo onima preuzetim od osiguranika

Proces upravljanja rizicima u Društvu bliže je uređen sljedećim internim aktima:

- Smjernice za preuzimanje rizika u UNIQA neživotnom osiguranju,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna prenosnih premija,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna tehničkih rezervi za rezervisane štete
- Pravilnik o postupku za likvidaciju šteta,
- Pravilnik o reosiguranju za UNIQA neživotno osiguranje
- Pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava Društva,
- Smjernice za ulaganje sredstava,
- Procedura za identifikaciju, mjerjenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju,
- Procedura upravljanja sistemom internih kontrola

a interno su usvojene politike i standardi UNIQA Grupe koje u značajnoj mjeri doprinose unapređivanju sistema upravljanja rizicima:

- Politika upravljanja rizicima,
- Standard za upravljanje sistemom internih kontrola,
- Standard za upravljanje operativnim rizicima,
- Procedura upravljanja kapitalom,
- Procedura za upravljanje imovinom i obavezama.

Kao pomoć i podrška Izvršnom direktoru u donošenju odluka o adekvatnom upravljanju rizicima, formiran je Komitet za rizike. Komitet za rizike koji predstavlja nezavisnu, kontrolnu i savjetodavnu funkciju, koja podržava Izvršnog direktora u postupku kontrole i praćenja "rizičnog profila" Društva u kratkoročnom i dugoročnom pogledu, kao i u postupku definisanja i usaglašavanja okvira za upravljanje rizicima sa zakonskom regulativom, kao i sa standardima UNIQA Grupe.

Komitet za rizike prati ispunjavanje ciljanih vrijednosti rizika definisanih Procedurom za identifikaciju, mjerjenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju, kao i okvirom za upravljanje rizicima UNIQA Grupe, sa ciljem dugoročnog obezbjeđenja ispunjenosti uslova u vezi sa adekvatnošću kapitala Društva.

Komitet za rizike pored kvantitativnih pitanja, raspravlja i o kvalitativnim pitanjima sa aspekta ključnih strateških, operativnih, pravnih i drugih značajnih rizika kojima Društvo može biti izloženo u svom poslovanju, statusu sistema internih kontrola, operativnim rizicima i promjenama zakonskog okruženja sa aspekta uticaja na Društvo, kao i o drugim pitanjima značajnim za poslovanje Društva.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA(nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

Proces upravljanja rizicima u Društvu obezbjeđuje periodično izvještavanje koje Upravi Društva omogućava da donosi odluke u vezi sa ostvarenjem dugoročnih ciljeva.

Sistemom internih kontrola definiše se okvir koji obezbjeđuje standardizovan proces koji garantuje da će rizici u vezi sa efektivnošću i efikasnošću poslovnih aktivnosti, usklađenošću poslovanja sa propisima i (ne)finansijskim informacijama biti svedeni na najmanju mjeru ili spriječeni kroz prethodno definisane kontrole i procedure. Društvo primjenjuje katalog rizika koji sadrži sve ključne operativne rizike koji se odnose na poslovanje kompanije.

Društvo je, koristeći katalog rizika, identifikovalo sledeće grupe operativnih rizika :

- Finansijsko izvještavanje,
- Poreski rizici,
- Pravni rizici,
- Rizici usklađenosti sa propisima (npr. korporativno upravljanje, sprječavanje pranja novca, suzbijanje monopola, FATCA),
- Rizici poslovanja:
- Rizik osiguranja (upravljanje podacima i informacijama, prepostavke i parametrizacija, modeliranje, preuzimanje rizika, izvještavanje, komunikacija, administracija),
- Rizik reosiguranja (upravljanje podacima i informacijama, prepostavke i parametrizacija, modeliranje, preuzimanje rizika, izvještavanje, komunikacija, administracija),
- Rizik obračuna rizičnog kapitala (upravljanje podacima i informacijama, prepostavke i parametrizacija, modeliranje, izvještavanje, komunikacija, administracija),
- Rizik tržišta/kreditni rizik/rizik likvidnosti (npr. upravljanje podacima i informacijama, prepostavke i parametrizacija, modeliranje, rizikovanje i donošenje odluka, izvještavanje, komunikacija, administracija),
- Ostali operativni rizici (npr. prakse u zapošljavanju i bezbjednosti na radnom mjestu, prenos poslova na drugog pružaoca usluga, upravljanje procesom),
- Rizici (IT) sigurnosti (povjerljivost, integritet, dostupnost podataka).

Prema podacima sa stanjem na dan 31.12.2022. godine Društvo ispunjava regulatorne zahteve koji se odnose na adekvatnost kapitala. U posmatranom periodu, Društvo je obezbijedilo raspoloživu marginu solventnosti (garantnu rezervu) iznad propisanog nivoa, što predstavlja značajnu podršku daljem rastu i razvoju Društva uz istovremeno održavanje visokog nivoa finansijske stabilnosti, uz racio solventnosti na nivou od 193,18%.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA(nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju

Rizik osiguranja se odnosi na rizike koji proizilaze iz neizvjesnosti poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika koji proizilaze iz osiguranja su rizik neadekvatnog obračuna tehničkih rezervi, neadekvatno obračunate premije osiguranja, rizik od neadekvatne procjene rizika koji se preuzima u osiguranje, rizik od neadekvatnog određivanja nivoa samopridržaja Društva. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je rizik koji je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj uz postojanje mogućnosti da će troškovi i štete koji će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervisanja predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Upravljanje rizikom od neadekvatno utvrđene visine premije osiguranja vrši se radi ograničavanja mogućih gubitaka. Polazi se od visine tehničkog rezultata i promenā u visini očekivanih šteta, ali se u obzir uzimaju i drugi elementi i visina tarife na tržištu osiguranja.

U okviru sistema internih kontrola, definisane su procedure i odgovorne osobe koje su dužne da se pridržavaju istih i da u okviru svojih nadležnosti sprovode definisane ciljeve. Rukovodstvo društva je uspostavilo sistem kvartalnog izvještavanja o rizicima kojima je društvo izloženo kao i o mjerama koje se preduzimaju za ublažavanje potencijalnih rizika. U okviru izvještaja svi rizici se klasificuju po vjerovatnoći nastanka i stepena uticaja na poslovanje društva. Na bazi navedenog izvještaja, preduzimaju se određeni koraci za eliminisanje ili ublažavanje potencijalnih rizika.

Rizik osiguranja na 31.12.2022. godine je na niskom nivou:

- Dovoljnost premije i prenosne premije i tehničke rezerve Društva su na adekvatnom nivou;
- Nivo samopridržaja Društva je na adekvatnom nivou. Struktura ugovora o reosiguranju i prenos viška rizika iznad samopridržaja u reosiguranje je oprezan i adekvatan.

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz izvršavanje ugovorenih obaveza iz osnova osiguranja (plaćanje šteta, ugovorenih suma osiguranja), upravljanjem poslovima reosiguranja, kroz adekvatne tehničke rezerve, kroz deponovanje i ulaganje i održavanje likvidnosti, održavanje kapitala Društva i margine solventnosti.

Strategija preuzimanja rizika teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata. Zadatak Društva je da vodi računa o tome da njegov portfelj osiguranja bude homogen, odnosno da heterogeni portfelj pretvara u homogen, onaj čija su odstupanja suma osiguranja i visine potencijalnih šteta manja.

Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontrolisalo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Društvo kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjilo izloženost.

Društvo prati finansijsko stanje reosiguravača i sklapa ugovore s reosiguravačima koji imaju rejting A. Društvo prilikom odlučivanja da se reosigura bira takvog reosiguravača koji uživa ugled snažne i dobro organizovane kompanije u čiju stručnost imaju povjerenja drugi reosiguravači.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA(nastavak)
6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Tabelarni prikaz premija osiguranja i premija datih u reosiguranje po vrstama osiguranja dat je u sljedećem pregledu:

U EUR	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Premija osiguranja	Premija data u reosiguranje	Neto	Premija osiguranja	Premija data u reosiguranje	Neto
Nezgoda	2.226.189	(480.210)	1.745.979	1.903.156	(583.413)	1.319.743
Zdravstveno	1.943.144	-	1.943.144	944.702	-	944.702
Kasko	500.728	(201.219)	299.509	457.812	(202.552)	255.26
Transport	23.123	(12.567)	10.556	10.944	(5.926)	5.018
Imovina požar	385.352	(97.545)	287.807	480.83	(285.445)	195.385
Ostala imovina	2.626.195	(1.714.592)	911.604	1.909.943	(1.502.748)	407.195
Autoodgovornost	5.218.545	(109.028)	5.109.517	5.465.292	(58.998)	5.406.294
Odgovornost plovni objekti	123.669	(57.267)	66.402	111.572	(62.025)	49.547
Opšta odgovornost	514.559	(266.621)	247.938	427.695	(240.069)	187.626
Finansijski gubici	147.532	(8.310)	139.222	127.322	(3.805)	123.517
Troškovi pravne zaštite	667	-	667	827	-	827
Putno	318.908	-	318.908	190.633	-	190.633
Ostala neživotna osiguranja	92.059	(41.558)	50.501	68.712	(16.761)	51.951
UKUPNO	14.120.670	2.988.917	11.131.753	12.099.439	(2.961.741)	9.137.698

U EUR	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto naknade šteta	Štete iz reosiguranja	Neto	Bruto naknade šteta	Štete iz reosiguranja	Neto
Nezgoda	699.494	(284.797)	414.697	835.850	(327.014)	508.837
Zdravstveno	458.908	-	458.908	376.544	-	376.544
Kasko	351.080	(175.540)	175.540	255.706	(126.074)	129.633
Transport	-	-	-	-	-	-
Imovina požar	42.342	(23.136)	19.206	52.372	(27.517)	24.855
Ostala imovina	177.435	(113.460)	63.975	230.683	(146.222)	84.461
Autoodgovornost	2.752.428	(10.500)	2.741.928	2.219.189	(97.956)	2.121.233
Odgovornost plovni objekti	650	(325)	325	-	-	-
Opšta odgovornost	12.208	(6.104)	6.104	14.400	(7.200)	7.200
Finansijski gubici	40.374	-	40.374	29.734	-	29.734
Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	-	-
Putno	55.575	-	55.575	17.403	-	17.403
Ostala neživotna osiguranja	100	-	100	428	-	428
UKUPNO	4,590,594	(613.862)	3.976.733	4.032.309	(699.249)	3.400.054

Procjena nastalih, neprijavljenih šteta je podložna većem stepenu neizvjesnosti u odnosu na prijavljene štete. Aktuari prilikom obračuna IBNR koriste statističke tehnike na bazi istorijskih podataka, te u tom smislu postoji i veći rizik odstupanja nego kod RBNS šteta. Run-off analiza rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta (bez troškova procjene i likvidacije šteta) na dan 31.12.2021, do dana 31.12.2022 je pokazala sledeće:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA(nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Vrsta osiguranja	Rezervisane nastale neprijavljene štete na dan 31.12.2021	Likvidirane štete nastale do 31.12.2021 prijavljene nakon 31.12.2021 likvidirane u periodu 01.01.2022 - 31.12.2022	Rezervisane nastale prijavljene štete nastale do 31.12.2021 prijavljene nakon 31.12.2021 u rezervaciji na dan 31.12.2022	Preostali iznos na dan 31.12.2022 za štete nastale do 31.12.2021 koje nisu prijavljene do 31.12.2022	
01 Nezgoda	357.466	187.615	26.710	143.140	40.04%
02 Zdravstveno	76.205	52.431	100	23.675	31.07%
03 Kasko	69.866	19.462	11.000	39.405	56.40%
04 Šinska vozila	-	-	-	-	-
05 Vazduhoplovi	-	-	-	-	-
06 Plovni objekti	-	-	-	-	-
07 Transport	-	-	-	-	-
08 Imovina požar	43.242	14.125	435	28.682	66.33%
09 Ostala imovina	107.180	29.960	342	76.878	71.73%
10 Autoodgovornost	2.072.506	317.252	162.132	1.593.123	76.87%
11 Odgovornost vazduhoplovi	-	-	-	-	-
12 Odgovornost plovni objekti	-	650	-	(650)	-
13 Opšta odgovornost	45.907	4.317	6.500	35.089	76.44%
14 Krediti	-	-	-	-	-
15 Jemstvo	-	-	-	-	-
16 Finansijski gubici	14.675	7.634	-	7.041	47.98%
17 Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	-
18 Putno osiguranje	20.316	17.859	-	2.457	12.09%
19 Ostala neživotna osiguranja	10.385	-	-	10.385	100.00%
UKUPNO	2.817.748	651.304	207.219	1.959.225	69.53%

Od rezervisanog iznosa za nastale neprijavljene štete od 2.817.748 EUR na dan 31.12.2021, do dana 31.12.2022 je na nivou cijelog portfelja likvidirano 651.304 EUR, u stanju rezervisanih nastalih prijavljenih šteta na dan 31.12.2022 je 207.219 EUR, što znači da je od iznosa rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2021, na nivou cijelog portfelja preostalo još 1.959.225 EUR (69.53%) za nove prijave već nastalih šteta. Društvo je na dan 31.12.2022 rezervisalo 2.932.303 EUR na ime rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta, pri čemu se iznos od 1.722.314 EUR odnosi na štete nastale do 31.12.2021, a koje još uvijek nisu prijavljene do 31.12.2022. Imajući ovo u vidu, za run-off rezultat na dan 31.12.2022. god. se dobija sledeće:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA(nastavak)
6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Vrsta osiguranja	Preostali iznos na dan 31.12.2022 za štete nastale do 31.12.2021 koje nisu prijavljene do 31.12.2022	Rezervisani iznos na dan 31.12.2022 za štete nastale do 31.12.2021 koje nisu prijavljene do 31.12.2022	Run-off do dana 31.12.2022
01 Nezgoda	143.140	74.817	68.323 19.11%
02 Zdravstveno	23.675	2.415	21.260 27.90%
03 Kasko	39.405	33.864	5.541 7.93%
04 Šinska vozila	-	-	-
05 Vazduhoplovi	-	-	-
06 Plovni objekti	-	-	-
07 Transport	-	-	-
08 Imovina požar	28.682	14.902	13.780 31.87%
09 Ostala imovina	76.878	36.707	40.171 37.48%
10 Autoodgovornost	1.593.123	1.511.633	81.490 3.93%
11 Odgovornost vazduhoplovi	-	-	-
12 Odgovornost plovni objekti	(650)	-	(650) -
13 Opšta odgovornost	35.089	38.600	(3.510) (7.65%)
14 Krediti	-	-	-
15 Jemstvo	-	-	-
16 Finansijski gubici	7.041	4.464	2.577 17.56%
17 Troškovi pravne zaštite	-	-	-
18 Putno osiguranje	2.457	1.031	1.425 7.02%
19 Ostala neživotna osiguranja	10.385	3.880	6.505 62.64%
UKUPNO	1.959.225	1.722.314	236.911 8.41%

Ako se uzme u obzir rezervisani iznos na dan 31.12.2022 za štete nastale do 31.12.2021, a koje nisu prijavljene do 31.12.2022, koje je Društvo utvrdilo koristeći konzervativan pristup uzimajući u obzir negativan run-off rezultat u prošlosti, može se zaključiti da je iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2021 do dana 31.12.2022, na nivou cijelog portfelja precijenjen za 236.911 EUR (8,41%). Međutim, radi se samo o procjeni na dan 31.12.2022, dok se konačna dovoljnost rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2021 može utvrditi tek nakon prijave i likvidacije svih šteta nastalih do 31.12.2021. Naročito treba imati u vidu da više metoda za procjenu rezervisanog iznosa na dan 31.12.2022 za štete nastale do 31.12.2021, a koje nisu prijavljene do 31.12.2022 daje rezultate koji međusobno značajno odstupaju.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA(nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Društvo izloženo je stepen koncentracije rizika osiguranja koji određuje stepen do koga određeni događaj ili serija događaja mogu uticati na obaveze Društva. Takva koncentracija može proizaći iz pojedinog ugovora o osiguranju ili iz većeg broja ugovora.

Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proisteći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proisteći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Društvo izloženo neočekivanim promjenama u trendovima ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati uticaj koji se širi na veliki broj ugovora.

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjena kurseva stranih valuta, rizik od promjene fer vrijednosti kamatne stope i rizik promjene cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i kamatni rizik gotovinskog toka. Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da u situaciji nepredvidivosti, rukovodstvo potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva svede na minimum.

Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbjegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi izvedene finansijske instrumente ili ostale oblike hedžinga protiv ovih rizika zbog nerazvijenosti finansijskog tržišta u kojem Društvo posluje.

Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje:

- (a) Valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u kursu.
- (b) Rizik promjene kamatnih stopa – rizik da će se vrijednosti finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene u tržišnim kamatnim stopama.
- (c) Cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegovog izdavaoca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA(nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Upravljanje rizicima

(a) Rizik promjene kursa

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR, valutni rizik je značajno umanjen.

(b) Kamatni rizik

Izloženost Društva tržišnom riziku promjene u kamatnim stopama je koncentrisana u portfelju ulaganja. Poslovanje Društva je podložno riziku promjene kamatnih stopa, ako kamatonosna sredstva i obaveze, na koje se plaća kamata, dospijevaju u različitim rokovima i kamate im se različito mijenjaju.

Portfelj ulaganja Društva je obezbijeđen fiksnim kamatama i po tom osnovu Društvo je ostvarilo prihod.

Društvo je izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizilaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izvještavanja imaju fiksne kamatne stope.

Rizik promjene kamatnih stopa predstavlja rizik da će se vrijednost imovine Društva promijeniti zbog promjene u apsolutnom nivou kamatnih stopa i/ili razlika između dvije kamatne stope. Aktivnosti Društva su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim razdobljima ili u različitim iznosima. Kod promjenljivih kamatnih stopa imovina i obaveze društva podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa promjenljivih kamatnih stopa.

Rizik promjene kamatnih stopa javlja se uslijed mogućnosti da će promjene kamatnih stopa uticati na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata. Društvo prati i procjenjuje uticaj promjena kamatnih stopa na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata kroz praćenje osetljivosti Društva na promjene kamatnih stopa primenom analize usklađenosti imovine i obaveza.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA(nastavak)
6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sljedećem pregledu:

Na dan 31.12.2022.
U EUR
Finansijska imovina

	Nekamato-nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000	-	-	50.000
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice	-	13.686.969	-	13.686.969
Potraživanja od banaka – depoziti	-	1.920.000	-	1.920.000
Potraživanja po osnovu premije	1.635.712	-	-	1.635.712
Ostala potraživanja	442.087	-	-	442.087
Gotovina	-	462.940	-	462.940
Ukupna finansijska imovina	2.127.800	16.069.910	-	18.197.710

Finansijske obaveze

Obaveze iz finansiranja	-	-	-	-
Ostale obaveze	(1.380.176)	-	-	(1.380.176)
Obračunati troškovi	(1.101.042)	-	-	(1.101.042)
Ukupne finansijske obaveze	(2.481.219)	-	-	(2.481.219)

Na dan 31.12.2021.
U EUR
Finansijska imovina

	Nekamato-nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000	-	-	50.000
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice	-	12.791.119	-	12.791.119
Potraživanja od banaka – depoziti	-	960.000	-	960.000
Potraživanja po osnovu premije	1.161.398	-	-	1.161.398
Ostala potraživanja	181.912	-	-	181.912
Gotovina	-	169.669	-	169.669
Ukupna finansijska imovina	1.393.310	13.920.788	-	15.314.098

Finansijske obaveze

Ostale obaveze	(633.735)	-	-	(633.735)
Obračunati troškovi	(1.071.064)	-	-	(1.071.064)
Ukupne finansijske obaveze	(1.704.799)	-	-	(1.704.799)

Društvo prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza. Procjene gotovinskih tokova, kao i uticaj promjena kamatnih stopa koje se odnose na portfelj ulaganja i tehničke rezerve, redovno se analiziraju. Cilj je da se ograniče neto promjene u vrijednosti imovine i obaveza koje proizilaze iz promjene kamatnih stopa.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA(nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

(c) Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena.

U pregledu koji slijedi, dat je uporedni prikaz knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i njene tržišne vrijednosti. Obzirom da su hartije od vrijednosti koji Društvo ima u portfoliju klasifikovane kao ulaganja koja se drže do dospjeća i vode po knjigovodstvenoj vrijednosti, na datum izvještavanja Društvo nema plasmana koji se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

31. decembar 2022.	Ulaganja koja se drže do dospjeća		Krediti i potraživanja		Ukupno	
	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost
Kuponske državne obveznice	13.686.969	11.794.728	-	-	13.686.969	11.794.728
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	1.920.000	1.920.000	1.920.000	1.920.000
Ukupno	13.686.969	11.794.728	1.920.000	1.920.000	15.606.969	13.714.728
31. decembar 2021.						
Kuponske državne obveznice	12.791.119	12.444.296	-	-	12.791.119	12.444.296
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	960.000	960.000	960.000	960.000
Ukupno	12.791.119	12.444.296	960.000	960.000	13.751.119	13.404.296

Fer vrijednost ulaganja koja se drže do dospjeća obračunata je primjenom prinosa na obveznice objavljenim na Bloombergu na dan 31.12.2022, odnosno 31.12.2021.

Upravljanje ovim rizicima obavlja rukovodstvo Društva i Služba finansija, računovodstva u sklopu politika i strategija odobrenih od strane Odbora direktora.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao neposobnost dužnika u izmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. Kontinuirano se prati naplativost potraživanja i vrše odgovarajuće ispravke potraživanja u skladu sa internim aktima.

Društvo upravlja ovim rizikom tako što radi diversifikaciju ulaganja u depozite kod prvakasnih banaka i u državne obveznice. Time je rizik naplate sveden na najmanju moguću mjeru a sve u skladu sa poslovnom konzervativnom politikom ulaganja sredstava Društva.

Tabelarni prikaz izloženosti kreditnom riziku:

U EUR	2022	2021
Hartije od vrijednosti	13.686.969	12.791.119
Depoziti kod banaka	1.920.000	960.000
Potraživanja za premiju	1.635.712	1.374.349
Ostala potraživanja	442.087	209.611
Ispravka vrijednosti	(222.507)	(240.649)
Neto knjigovodstvena vrijednost	17.462.261	15.094.430

Struktura potraživanja za premiju po ročnosti prikazana je u napomeni 20.

Plasmani se odnose na ulaganja u depozite kod banaka u Crnoj Gori. Dospijeća depozita, kamatne stope po kojima su uloženi, kao i rejtinzi banaka kod kojih su uloženi depoziti, prikazani su u napomeni 18.

Ulaganja u hartije od vrijednosti predstavljaju ulaganja u obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Struktura obveznica po rokovima dospijeća prikazana je u napomeni 17.

Finansijska sredstva Društva koja su izložena kreditnom riziku su depoziti kod banaka, gotovina na tekućim računima i hartije od vrijednosti. Plasman sredstava u bankarske depozite se obavlja na bazi analize bankarskog sektora i pojedinačnih banaka, imajući u vidu pojedinačne indikatore rizika banaka i vodeći računa o disperziji po bankama i kreditnom rejtingu grupe kojoj pripadaju pojedinačne banke. Bankarski depoziti se ulažu na osnovu ponude i analize boniteta banaka, uz vođenje računa o disperziji deponovanja po bankama.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan bilansa stanja:

	2022	2021
Dužničke hartije od vrijednosti - ulaganja koja se drže do dospijeća	13.686.969	12.791.119
Potraživanja od banaka	1.920.000	960.000
Učešće reosiguravača u prenosnoj premiji i rezervisanim štetama	1.915.296	2.115.852
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.855.292	1.343.311
Gotovina	462.940	169.669
Ukupno	19.840.499	17.739.951

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja sredstvima. Ovaj rizik uključuje sposobnosti finansiranja sredstava u odgovarajućim rokovima i kamatama, te rizik nesposobnosti likvidacije sredstava po razumnoj cijeni i u odgovarajućim vremenskim razdobljima.

Likvidnost Društva utvrđuje se i prati na osnovu novčanih tokova i pokazatelja likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Društva se utvrđuje na osnovu odnosa vrijednosti likvidnih sredstava i obaveza Društva u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014.).

Društvo nastoji da u svom poslovanju što više slobodnih novčanih sredstava plasira u depozite i državne obveznice. Stanje gotovinskih računa i depozita se razmatra na dnevnom nivou od strane rukovodstva Društva, prilikom čega se utvrđuju kritični dati za likvidnost, odnosno dati kada će doći do značajnog odliva sredstava, na osnovu čega se donose odluke o korišćenju sredstava. Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljilo zakonske zahtijeve za plaćanjem šteta na vrijeme.

Analizom visine i strukture tehničkih i garantnih rezervi (ukupno i po vrstama osiguranja), i kvantifikovanjem funkcionalnih odnosa između pojedinih deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih i garantnih rezervi, realizuju se ciljevi i podiže efikasnost upravljanja rizicima.

Društvo svojim aktivnostima obezbeđuje strukturu i ročnu usklađenost imovine i obaveza, procjenjuje buduće novčane tokove i permanentno prati informacije o dešavanjima na tržištu novca i kapitala radi prevazilaženja eventualnih problema u likvidnosti.

Ugovori o deponovanju sredstava imaju klauzulu o prijevremenom vraćanju u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima.

Slijedeće tabele predstavljaju strukture dospijeća sredstava i obaveza Društva posebno na dan 31. decembra 2022. godine i 31. decembra 2021. godine, na osnovu nediskontovanih ugovorenih obaveza:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Na dan 31.12.2022. U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice	-	5.216.118	5.993.062	2.477.789	13.686.969
Potraživanja od banaka – depoziti	1.920.000	-	-	-	1.920.000
Potraživanja po osnovu premije	1.440.903	-	-	-	1.440.903
Ostala potraživanja	414.389	-	-	-	414.389
Gotovina	462.941	-	-	-	462.941
Ukupna finansijska imovina	4.238.233	5.216.118	5.993.062	2.477.789	17.925.202

Finansijske obaveze					
Obaveze iz finansiranja	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	(1.380.176)	-	-	-	(1.380.176)
Obračunati troškovi	(1.101.042)	-	-	-	(1.101.042)
Ukupne finansijske obaveze	(2.481.219)	-	-	-	(2.481.219)

Na dan 31.12.2021. U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice	-	2.052.943	3.671.910	7.066.265	12.791.119
Potraživanja od banaka – depoziti	960.000	-	-	-	960.000
Potraživanja po osnovu premije	1.153.151	5.525	2.722		1.161.398
Ostala potraživanja	165.090	14.928	1.894		181.912
Gotovina	169.669	-	-	-	169.669
Ukupna finansijska imovina	2.447.910	2.073.396	3.676.526	7.066.265	15.264.098

Finansijske obaveze					
Obaveze iz finansiranja	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	(633.735)	-	-	-	(633.735)
Obračunati troškovi	(1.071.064)	-	-	-	(1.071.064)
Ukupne finansijske obaveze	(1.704.799)	-	-	-	(1.704.799)

Društvo je obračunalo na dan 31.12.2022. godine rezervisanja za štete u iznosu od EUR 4.679.746 (31.12.2021: EUR 4.581.899), prenosnu premiju u iznosu od EUR 8.379.207 (31.12.2021: EUR 7.009.417), kao i rezerve za neistekle rizike u iznosu od EUR 141.279 (31.12.2021: EUR 113.317).

Ročna struktura finansijskih sredstava i obaveza na dan 31.12.2022. godine dovoljna je za pokriće rezervisanih šteta Društva.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Operativni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na poslovanje Društva, zbog propusta (nenamjernih i namjernih) zaposlenih i organa Društva, neodgovarajućih internih procedura i procesa u Društvu, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom, odnosno drugim sistemima kao i uslijed nepredvidljivih spoljnih događaja.

Operativni rizik obuhvata:

- 1) rizik pogrešnog, odnosno neodgovarajućeg izbora članova organa upravljanja, kao i lica kojima je povjeren rukovođenje pojedinim poslovima društva;
- 2) rizik pogrešnog, odnosno neadekvatnog izbora, rasporeda i postavljanja zaposlenih u društvu (kvalifikaciono i brojno);
- 3) rizik neadekvatne organizacije poslovanja društva;
- 4) rizik pogrešnog i ekonomski štetnog ugovaranja poslova;
- 5) rizik ugovaranja, organizovanja i obavljanja poslova osiguranja suprotno pravilima struke osiguranja;
- 6) rizik odsustva odgovarajućeg sistema internih kontrola, procedura i postupaka rada;
- 7) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica kojima je povjeren rukovođenje pojedinim poslovima društva, članova organa upravljanja i zaposlenih u društvu;
- 8) ostale operativne rizike koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja društva.

Nivo rizika je određen uz pomoć kvalitativne metodologije (kombinacija tabele Uticaja i Vjerovatnoće nastanka). Društvo ne poseduje razvijen interni model (baziran na principima Solventnost II) za adekvatnu kvantifikaciju rizika. Dok Solventnost II regulativa ne stupa na snagu, Društvo na kvartalnom nivou dostavlja podatke funkciji za upravljanje rizicima Grupe, neophodne za obračun kapitalnog zahtjeva na bazi standardne formule.

Preferencije Društva u vezi sa operativnim rizicima su da teži da izbjegne ili svede na najmanju moguću mjeru operativni rizik, pravni rizik, strateški kao i druge značajne rizike. U upravljanju operativnim rizikom Društvo primjenjuje Heat Map-u koju redovno ažurira. HM služi za izvještavanje Uprave Društva o najznačajnijim rizicima.

Restrukturiranje IT okruženja Društva je ključno u umanjenju rizika od pada sistema. Društvo u kontinuitetu radi na unapređenju IT aplikacija i infrastrukture.

Dodatno kroz pojednostavljenja i smanjenje broja koraka u poslovnim procesima povećava se zadovoljstvo klijenata Društva. Implementacija ciljnog operativnog modela (Target Operating Model – TOM) u Društvu ima za cilj standardizaciju ključnih procesa. Ovo omogućava Društву da uvećava produktivnost, poveća zadovoljstvo klijenata i umanji broj neefikasnih i nestabilnih procesa. Sektor za razvoj ljudskih resursa kontinuirano prati razvoj zaposlenih u cilju smanjenja rizika napuštanja kompanije od strane ključnih zaposlenih.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Rizici se procjenjuju na osnovu scenario analize prijetnje (*threat scenarios*) i putem ekspertske procjene. Procijenjeni rizici se klasificiraju u odgovarajuće risk klase u skladu sa sistemom klasifikacije koji zavisi od raspoloživog kapitala za pokriće solventnosti tj. od raspoložive marge solventnosti (*garantne rezerve*) i procijenjene vjerovatnoće ostvarenja definisanog scenarija. Matrica vrednovanja operativnih rizika data je u nastavku:

		Ukupna procjena učinka		
		Visok	Srednji	Nizak
Vjerojatnost	Visoka			
	Srednja			
	Niska			

Tabela: Matrica vrednovanja mjerljivih rizika

Upravljanje imovinom i obavezama

Budući da je Društvo izloženo riziku kroz ugovore o osiguranju, finansijske plasmane, finansijske obaveze i reosiguranje, cilj društva je da uskladi obaveze po ugovorima o osiguranju i finansijskim instrumentima sa aktivom koja je izložena sličnim ili identičnim rizicima.

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom te koristi pristupe koji uravnotežuju kvalitet, diversifikaciju, uparivanje imovinom i obavezama, likvidnost i povrat na investiciju. Cilj procesa ulaganja je optimizirati prihod od ulaganja i ukupni povrat, istovremeno osiguravajući da se imovinom i obavezama upravlja na bazi gotovinskih tokova i ročnosti. Rukovodstvo periodično pregleda i odobrava ciljane portfelje, određuje investicione smjernice i limite te nadgleda proces upravljanja imovinom i obavezama. Dužna pažnja poklanja se usklađenosti s pravilima koje propisuje Zakon o osiguranju.

Procjene korišćene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obaveze iz ugovora o osiguranju se redovno pregledaju. Veći dio ovih procjena je subjektivne prirode i može uticati na mogućnost Društva da ostvari ciljeve upravljanja imovinom i obavezama.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

U EUR	2022		2021	
	Plasmani	Obaveze	Plasmani	Obaveze
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000		50.000	
Kuponske državne obveznice	13.686.969		12.791.119	
Depoziti	1.920.000		960.000	
Potraživanja po osnovu premije osiguranja	1.440.903		1.161.398	
Ostala potraživanja	414.389		181.912	
Gotovina	462.941		169.669	
Obaveze iz finansiranja				
Ostale obaveze iz osiguranja		(1.380.176)		(633.735)
Obračunati troškovi		(1.101.042)		(1.071.064)
UKUPNO	17.975.202	(2.481.219)	15.314.098	(1.704.799)

6.4. Upravljanje kapitalom

Društvo upravlja kapitalom, održava zahtijevani nivo kapitala i ulaže kapital u skladu sa Zakonom o osiguranju, Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. List CG“, br. 14/2013) i Pravilnikom o deponovanju i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 68/21 od 23.06.2021.).

U skladu sa gore navedenim, na dan 31. decembar 2022. godine izračunat je garantni kapital i margina solventnosti Društva:

U EUR	2022		2021	
Kapital Društva		5.795.403		4.909.332
Garantni kapital Društva		5.795.403		4.909.332
Margina solventnosti		2.142.255		1.959.824
Minimalni akcijski kapital		3.000.000		3.000.000

7. FER VRIJEDNOST KAO OSNOVA VREDNOVANJA IMOVINE I OBAVEZA

Fer vrijednost se definiše kao „cijena koja bi bila ostvarena prilikom prodaje sredstva ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja“.

U zavisnosti od karakteristike podataka (inputa) koji su korišćeni prilikom utvrđivanja fer vrijednosti, fer vrijednost se klasifikuje u jedan od tri nivoa. Najveću pouzdanost ima fer vrijednost nivoa 1, zatim fer vrijednost nivoa 2, i na kraju, najmanji nivo pouzdanosti ima fer vrijednost nivoa 3.

U nastavku je hijerarhijski redosled nivoa određivanja fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza:

1. Fer vrijednost nivoa 1 je vrijednost koja je dobijena na bazi kotiranih cijena na aktivnim tržištima kod kojih nije vršeno bilo kakvo usklajivanje a koje se odnose na identična sredstva ili obaveze. Fer vrijednost nivoa 1 je karakteristična za Finansijska sredstva (HOV) za koja postoji aktivno i likvidno tržište.
2. Fer vrijednost nivoa 2 je vrijednost koja je dobijena na bazi kotiranih cijena za slična sredstva kojima se trguje na aktivnom i likvidnom tržištu ili vrijednost koja je dobijena na bazi korigovanih kotiranih cijena za identična sredstva kojima se trguje na neaktivnom i nelikvidnom tržištu.
3. Najmanju pouzdanost sa sobom nosi fer vrijednost nivoa 3 koja se dobija na bazi inputa koji nisu uočljivi na tržištu. Najčešće je reč o fer vrijednosti koja se dobija primenom različitih modela procjene koji kao podatke (inpute) koriste pretpostavke razvijene od strane menadžmenta. Fer vrijednost nivoa 3 je karakteristična za Nematerijalnu imovinu i Nekretnine, postrojenja i opremu.

Uporedni pregled knjigovodstvene i fer vrijednosti na dan 31.12.2022. i 31.12.2022. za kuponske državne obveznice i potraživanja od banaka za depozite dat je u napomeni 6.3. u okviru cjenovnog rizika. Finansijske obaveze Društva su kratkoročne a njihova fer vrijednost je jednak knjigovodstvenoj vrijednosti.

8. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

u EUR	2022	2021
Obračunate bruto premije neživotnih osiguranja	14.120.670	12.099.439
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja	(2.988.917)	(2.961.741)
Promjene bruto prenosnih premija	(1.369.791)	(318.278)
Promjena prenosnih premija za reosiguravajući dio	(306.544)	(11.590)
Ukupno	9.455.418	8.807.830

8. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA(nastavak)

u EUR	Bruto premija	2022		2021		Udio reosig. u premijama osiguranja	Promjena bruto prenosnih premija za reos. dio	Neto premija	Bruto premija	Udio reosig. u premijama osiguranja	Promjena bruto prenosnih premija za reos. dio	Neto premija
		Udio reosig. u premijama osiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Promjena bruto prenosnih premija	Neto premija za reos. dio							
Nezgoda	2.226.189	(480.210)	(356.819)	(129.479)	1.259.680	1.903.156	(583.413)	(368.375)	110.331	(81.945)	(1.061.699)	-
Zdravstveno	1.943.144	-	(467.692)	-	1.475.452	944.702	-	-	-	52.325	(5.067)	862.757
Kasko	500.728	(201.220)	(44.383)	(17.380)	237.746	457.812	(202.552)	(1.219)	595	(75.292)	(4.394)	302.518
Transport	23.123	(12.567)	(332)	(121)	10.104	10.944	(5.926)	(1.219)	595	(75.292)	(4.394)	222.337
Imovina požar	385.352	(97.545)	45.588	(142.296)	191.099	480.830	(286.445)	(1.502.748)	(55.185)	(25.09)	(55.185)	326.92
Ostala imovina	2.626.195	(1.714.592)	(485.356)	9.967	436.214	1.909.943	(1.502.748)	(58.998)	51.295	(5.465.292)	(5.457.589)	-
Autoodgovornost	5.218.545	(109.028)	48.771	-	5.158.287	5.465.292	(58.998)	(58.998)	(14.523)	(11.572)	(14.523)	43.801
Odg. Plovni objekti	123.669	(57.267)	(768)	(10.668)	54.966	111.572	(62.025)	(62.025)	(240.069)	(42.296)	(42.296)	220.056
Opšta odgovornost	514.559	(266.621)	(48.426)	(17.824)	181.688	427.695	(3.805)	(3.805)	(3.805)	(3.434)	(3.434)	77.787
Finansijski gubici	147.532	(8.310)	(54.474)	1.211	85.960	127.322	(1.219)	(1.219)	(22.186)	(1)	(1)	826
Tr. pravne zaštite	667	-	46	-	713	826	-	-	-	-	-	168.447
Putno	318.908	-	(4.917)	-	313.990	190.633	-	-	-	-	-	-
Ostala neživotna osiguranja	92.059	(41.558)	(1.028)	45	49.519	68.712	(16.761)	(16.761)	36.497	(29.749)	(29.749)	58.699
Ukupno	14.120.670	(2.988.917)	(1.369.791)	(306.544)	9.455.418	12.099.439	(2.961.741)	(318.278)	11.590	8.807.830		

9. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

u EUR	2022	2021
Prihodi od prodaje zelene karte	102.859	183.321
Prihodi od drugih usluga - naplata obezvrijedjenih potraživanja	45.907	61.276
Prihodi od drugih usluga	44.299	82.258
Prihodi od uslužnih šteta	-	2.641
Ukupno	193.065	329.496

10. RASHODI NAKNADA ŠTETA

Rashodi naknada šteta imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2022	2021
Obračunate bruto naknade šteta	4.590.594	4.032.309
Troškovi vezani za naknadu šteta	193.559	189.740
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja	(68.349)	(53.294)
Umanjenjene za udio reosiguravača u naknadama šteta	(613.862)	(731.982)
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	(1.412)	(79.714)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za reosiguravajući i saosiguravajući dio	(91.205)	71.075
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljenе štete	114.555	39.151
Umanjenje za udjele reosiguravača u rezervisanjima za nastale neprijavljenе štete	(14.783)	(37.262)
Promjene rezervisanja za troškove likvidacije šteta	(15.295)	10.733
Ukupno	4.093.802	3.440.757

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja prikazane su kao što slijedi:

10. RASHODI NAKNADA ŠTETA(nastavak)

	2022										
	Obračunat e bruto naknade šteta u EUR	Troškovi vezani za isplatu šteta	Prihode ostvareni iz bruto regresnih potraživanja	Udio u naknada ma šteta iz prihvaćeni h saosigura nja	Umanjenje za udio saos., i reos. u naknadam a šteta	Promjene rezervisan ja za nastale prijavljene štete za saos. i reos.dio (+/-)	Promjene rezervisan ja za nastale prijavljene štete za saos. i reos.dio (+/-)	Promjena bruto rezervisan ja za nastale neprijavljene štete ne štete (+/-)	Promjena za udjele saos. i reos. u rezervisan ja za nastale neprijavljene ne štete (+/-)	Promjena rezervisan ja za troškove procjene i likvidacije šteta	
Nezgoda	699.494	23.421	-	-	(284.797)	29.118	15.550	6.341	(10.873)	1.610	448.764
Zdravstveno	458.908	15.366	-	-	-	3.576	-	42.186	-	1.629	521.665
Kasko	351.080	15.105	-	-	(175.540)	6.111	3.055	(5.802)	2.901	(903)	189.896
Imovina požar	42.342	3.008	-	-	(23.136)	62.652	32.860	1.596	-	8.055	60.860
Ostala imovina	177.435	12.605	-	-	(113.460)	26.663	27.143	12.935	(798)	4.870	87.437
Autoodgovornost	2.752.428	118.423	(68.349)	-	(10.500)	(139.996)	4.000	57.095	(6.467)	(34.281)	2.670.820
Odgovornost plovni objekti	650	28	-	-	(325)	-	-	-	-	-	353
Opšta odgovornost	12.208	867	-	-	(6.104)	17.195	8.598	(907)	-	3.472	18.587
Finansijski gubici	40.374	2.868	-	-	-	42	-	1.676	453	315	45.274
Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	-	(100)	-	-	-	-	(100)
Putno	55.575	1.861	-	-	-	(6.571)	-	(331)	-	(175)	50.358
Ostala neživotna osiguranja	100	7	-	-	-	(100)	-	(233)	-	114	(112)
Ukupno	4.590.594	193.559	(68.349)	-	(613.862)	(1.412)	(91.205)	114.555	(14.783)	15.295	4.093.802

10. RASHODI NAKNADA ŠTETA(nastavak)

		2021					
		Prihode ostvareni iz bruto regresnih potraživa nja	Udio u naknada ma šteta iz prihvaćeni h saosigura nja	Umanjenje za udio saos., i reos. u naknadam a šteta	Promjene bruto rezervisa rija za nastale neprijavljene štete za saos. i reos.dio	Promjene rezervisa rija za nastale neprijavljene štete za saos. i reos.dio	Umanjenje za udjele saos. i reos. u rezervisanji za nastale neprijavljene štete (+/-)
Obračunat e bruto naknade šteta	Troškovi vezani za isplatu šteta	(3.559)	-	(327.014)	(42.794)	9.505	(21.901)
u EUR				-	10.381	1.691	1.403
Nezgoda	835.850	27.082	-	(327.014)	(42.794)	(18)	(21.901)
Zdravstveno	376.544	12.200	-	-	10.381	-	889
Kasko	255.706	13.527	(3.559)	(126.074)	(9.462)	4.731	302
Plovni objekti	-	-	-	-	-	-	-
Transport	-	-	-	-	-	-	-
Imovina požar	52.372	3.033	-	(27.517)	(2.892)	1.446	(294)
Ostala imovina	230.683	13.360	-	(146.222)	26.560	12.251	2.128
Autoodgovornost	2.219.189	117.394	(49.735)	(97.956)	(96.822)	83.797	4.114
Odgovornost plovni objekti	-	-	-	-	-	-	-
Opšta odgovornost	14.399	834	-	(7.200)	6.215	(3.107)	541
Finansijski gubici	29.734	1.722	-	-	(575)	8.832	473
Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	100	-	-
Putno	17.403	564	-	-	29.457	-	1.204
Ostala neživotna osiguranja	428	25	-	-	100	(357)	(26)
Ukupno	4.032.309	189.740	(53.294)	-	(731.981)	(79.714)	71.075
							39.151
							(37.262)
							10.733
							3.440.757

11. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja se odnose na:

	2022	2021
u EUR		
Troškovi za preventivu	168.730	158.876
Vatrogasni doprinos	21.841	23.023
Troškovi doprinosa Garantnom fondu	220.215	216.799
Troškovi nadzornog organa	119.784	116.198
Troškovi ispravke vrijednosti potraživanja	93.580	78.009
Ostali neto troškovi osiguranja	384.826	536.302
Rezervacije za otpremnine povodom penzionisanja	1.756	12.178
Druge rezervacije	27.962	-
Ukupno	1.038.694	1.141.385

Doprinos za preventivu se izdvaja u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka Društva.

Doprinos Garantnom fondu za 2022. obračunat je i evidentiran u skladu sa Odlukom o visini doprinosa Garantnom fondu za 2022. godinu (Službeni list CG, br. 130/2020, donijetom od strane Savjeta Agencije za nadzor osiguranja). Doprinos je utvrđen je po stopi od:

- 3,91% od bruto fakturisane premije u 2021. godini za obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja; osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i osiguranje vlasnika, odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima;
- 0,39% od bruto fakturisane premije u 2021. godini za osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima.

U skladu sa članom 175 Zakona o osiguranju i člana 6 Odluke o naknadama Agencije za nadzor osiguranja („Službeni list CG“, br. 26/15 od 26.05.2015. i 38/15 od 17.07.2015.) godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem koju plaća Društvo iznosi 0,99% godišnje bruto premije. Kao osnovica za utvrđivanje naknade za vršenje nadzora u tekućoj godini uzima se bruto premija ostvarena u prethodnoj godini.

Vatrogasni doprinos obračunat je u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, 005/08 od 23.01.2008, 086/09 od 25.12.2009, 032/11 od 01.07.2011, 054/16 od 15.08.2016.) prema kojem su osiguravajuća društva dužna da izdvajaju i uplaćuju sredstva u Fond za zaštitu i spasavanje, i to u visini 5% od naplaćene premije osiguranja od požara i drugih opasnosti. Vatrogasni doprinos obračunava se i plaća počev od 01.07.2017. godine.

Ostali neto troškovi osiguranja odnose se na rashode nastale po osnovu učešća u pozitivnom tehničkom rezultatu, storniranja i raskida polisa prethodnih perioda, odobrenih popusta i usluga asistencije na putu. Druge rezervacije odnose se na rezervacije za ispravke potraživanja po osnovu regresnih šteta i datih avansa.

12. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

Troškovi sprovođenja osiguranja za period 01.01. – 31.12.2022. iznose EUR 4.028.611 (2021: EUR 3.891.340) i imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2022	2021
Troškovi sticanja osiguranja	3.454.554	2.946.846
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	(332.457)	(198.304)
Amortizacija	79.200	76.758
Neto zarade zaposlenih	553.080	356.165
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	194.421	218.245
Drugi troškovi rada	97.956	83.089
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	845.456	657.499
Materijalni troškovi	29.284	39.830
Troškovi ugovora o djelu, konsultantskih usluga	271.206	173.137
Troškovi zakupnina	969	6.419
Premija osiguranja	40.958	42.664
Troškovi platnog prometa	5.974	5.358
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	132.380	116.478
Drugih usluga	530.879	777.587
Ostali troškovi usluga	982.366	1.121.643
Drugi troškovi	21.307	34.066
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(1.051.101)	(786.998)
Ukupno:	4.028.611	3.891.340

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja (amortizaciju, zarade, materijalne troškove, troškove ostalih usluga). Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

U skladu sa članom 102 Zakona o osiguranju, troškovi sticanja (pribavljanja) osiguranja su razgraničeni u srazmjeri prenosne premije i ukupne premije.

13. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

Struktura ukupnog neto finansijskog rezultata od ulaganja sa aspekta finansijskog rezultata ostvarenog od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i finansijskog rezultata iz ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi:

u EUR	2022	2021
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	314.581	253.418
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	-	(3.606)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	314.581	249.812
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	148.162	116.245
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(31.695)	(53.616)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	116.467	62.629
Ukupno	431.048	312.441
u EUR	2022	2021
Prihodi od kamata na oročene depozite	9.144	20.935
Prihodi od kamata na sredstva po vidjenju i drugi kamatni prihodi	650	-
Prihodi od kamata po osnovu obveznica	446.399	344.628
Finansijski prihodi:	456.194	365.563
Rashodi kamata	(21.659)	(57.222)
Finansijski rashodi:	(21.659)	(57.222)
Drugi prihodi	6.550	4.100
Drugi rashodi	(10.036)	-
Ukupno:	431.048	312.441

14. POREZ NA DOBIT

	2022	2021
u EUR		
Tekući porez	110.857	89.915
Odloženi porezi	41.785	-
Ukupno	152.642	89.915

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

Na dan 31.12.2022. godine nematerijalna imovina u iznosu od EUR 1 (31.12.2021: EUR 1) predstavlja ulaganje u programe za računare i licence.

Promjene na nematerijalnoj imovini su kao što slijedi:

	2022	2021
u EUR		
Nabavna vrijednost		
Stanje 1. januara	269.930	269.930
Nabavka	-	-
Stanje 31. decembra	269.930	269.930
Ispravka vrijednosti		
Stanje 1. januara	(269.929)	(269.811)
Amortizacija		
Stanje 31. decembra	(269.929)	(269.930)
Sadašnja vrijednost na dan 31. decembra	1	119

16. NEKRETNINE I OPREMA

Nekretnine i oprema obuhvataju:

	2022	2021
u EUR		
Kancelarijski nameštaj	34.373	44.681
Kompjuterska i ostala oprema	64.877	51.770
Automobili	42.471	61.734
Ulaganje na tirdjim osnovnim sredstvima	-	-
Lizing IFRS 16	466.912	64.210
Stanje na dan 31. decembra	608.633	222.394

Napomene uz finansijske izvještaje za 2022. godinu Unika neživotno osiguranje a.d. Podgorica

16. NEKRETNINE I OPREMA(nastavak)

Promjene na nekretninama i opremi su kao što slijedi:

17. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Dugoročna finansijska ulaganja obuhvataju:

u EUR	2022	2021
Ulaganje u obveznice	13.686.969	12.791.119
Ulaganje u dugoročni depozit	-	-
Učešće u kapitalu NBOCG	50.000	50.000
Ukupno	13.736.969	12.841.119

Hartije od vrijednosti – kuponske (EURO obveznice) – se odnose na obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Ove hartije Društvo klasificira kao finansijski instrumenti koji se drže do dospijeća.

Struktura ulaganja u obveznice prikazana je u narednoj tabeli:

U EUR	Kamatna stopa	Datum dospijeća	2022	2021
Serija 2024	3,000%	23.04.2024.	2.051.561	2.052.943
Serija 2025	3,375%	21.04.2025.	3.164.557	3.170.717
Serija 2026	3,500%	23.04.2026.	500.918	501.194
Serija 2027	2,875%	16.12.2027.	5.492.144	5.170.451
Serija 2029	2,550%	03.10.2029.	2.477.789	1.895.814
Ukupno			13.686.969	12.791.119

Društvo je potpisivanjem Ugovora o pristupanju Nacionalnom Birou Osiguravača Crne Gore i uplatom suosnivačke kvote od 50.000 EUR postalo suosnivač istog sa alikvotnim udjelom od 1/6.

18. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Na dan 31.12.2022. Društvo je imalo ulaganja u kratkoročne depozite kod poslovnih banaka. Struktura finansijskih ulaganja u depozite sa stanjem na dan 31. decembra tekuće, odnosno prethodne godine je sljedeća:

Naziv banke	Dospijeće	31.12.2022.		31.12.2021.	
		Kamatna stopa	Iznos depozita	Dospijeće	Kamatna stopa
Addiko Banka	31.10.2023	1,65%	560.000	30.09.2022	1,65%
Addiko Banka	31.05.2023	1,05%	560.000	09.09.2022	1,65%
Crnogorska Komercijalna Banka	01.02.2023	0,05%	400.000	08.01.2022	0,05%
Crnogorska Komercijalna Banka	30.01.2023	0,05%	200.000	-	-
Komercijalna banka AD Budva	14.05.2022	2,00%	100.000	14.05.2022	2,00%
Erste Banka Stanje na dan 31.12.	25.01.2023	0,10%	100.000	08.01.2022	0,05%
			1.920.000		960.000

19. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju novčana sredstva Društva kod poslovnih banaka u iznosu od EUR 169.669 (2021: EUR 169.669). Pregled novčanih sredstava po bankama dat je u sljedećoj tabeli:

u EUR	2022	2021
CKB	434.543	66.908
NLB	2.493	5.452
Erste banka	2.786	69.062
Hipotekarna banka	1.435	1.931
Komercijalna banka Budva	-	10
Addiko banka	3.057	3.589
Prva banka	7.321	8.825
Lovćen banka	11.305	13.893
Ukupno	462.941	169.669

20. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Potraživanja za premiju osiguranja i ostala potraživanja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2022	2021
Potraživanja po osnovu premije osiguranja	1.635.713	1.374.349
Potraživanja za udjele u naknadama šteta	-	-
Potraživanja po osnovu prava na regres	-	-
Potraživanja po osnovu datih avansa	244.462	120.228
Ostala potraživanja	197.625	89.383
	2.077.800	1.583.960
 Ispravka vrijednosti		
- potraživanja po osnovu premija	(194.809)	(212.950)
- potraživanja po osnovu prava na regres	-	-
- potraživanja po osnovu datih avansa	(5.255)	(5.255)
- ostala potraživanja	(22.444)	(22.444)
	(222.508)	(240.649)
 Stanje na dan 31. decembra	1.855.292	1.343.311

Starosna struktura neto potraživanja po osnovu premije osiguranja data je sljedećim prikazom:

u EUR	2022	2021
do 30 dana	1.098.190	929.889
od 31 do 60 dana	196.857	123.959
od 61 do 90 dana	77.555	46.384
od 91 do 270 dana	68.301	54.597
preko 270 dana	-	6.568
	1.440.904	1.161.398

21. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

Udio reosiguravača u tehničkim rezervama ima sljedeću strukturu:

u EUR	2022	2021
Udio reosiguravača u prenosnoj premiji	1.165.445	1.471.990
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	749.851	643.862
 Stanje na dan 31. decembra	1.915.296	2.115.852

22. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2022	2021
Odloženi troškovi sticanja osiguranja	1.909.736	1.577.279
Unaprijed obračunate kamate - obveznice	152.645	144.966
Unaprijed obračunate kamate - depoziti	-	2.238
Unaprijed plaćeni troškovi	104.829	62.245
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	14.871	53.154
Stanje na dan 31. decembra	2.182.081	1.839.883

Unaprijed plaćeni troškovi sticanja osiguranja su razgraničeni na period trajanja osiguranja. Razgraničenje troškova sticanja osiguranja je izvršeno srazmjerno učešću prenosne premije u bruto premiji. Ostala aktivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničene popuste na premije osiguranja.

23. KAPITAL I REZERVE

23.1. Osnovni kapital

u EUR	2022	2021
Akcijski kapital	8.695.000	8.695.000
Akumulirani gubitak	(2.899.597)	(3.785.668)
Dobit/gubitak tekuće godine	765.782	886.071
6.561.185	5.795.403	

Na dan 31. decembra 2022. godine, akcijski kapital Društva čini 86.950 običnih akcija nominalne vrijednosti od EUR 100 po akciji.

Struktura akcijskog kapitala sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine je prikazana u narednoj tabeli:

U EUR	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća
UNIQA Österreich Versicherungen AG	8.695.000	100,00	8.695.000	100,00
Unika Versicherungen AG, Austrija	-	-	-	-
Ukupno	8.695.000	100,00	8.695.000	100,00

23. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

23.2. Margina solventnosti

Društvo je dužno da obračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margeine solventnosti ("Sl. List CG", br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ.

	Margina solventnosti
I Rezultat	2.142.255
II Rezultat	936.455
Prethodna godina	1.959.824
Rezervisane štete u samopridržaju tekuće godine	3.929.895
Rezervisane štete u samopridržaju prethodne godine	3.938.036
Koeficijent	1
Usvojeno	2.142.255

23.3. Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala dat je u sljedećem pregledu:

u EUR

	2022	2021
Akcijski kapital	8.695.000	8.695.000
Akumulirani gubitak	(2.899.597)	(3.785.668)
	5.795.403	4.909.332
Nematerijalna imovina	(1)	(1)
I OSNOVNI KAPITAL	5.795.402	4.909.331
II DOPUNSKI KAPITAL	-	-
 III GARANTNI KAPITAL (I+II)	5.795.402	4.909.331
 IV STAVKE ODBITKA	-	-
 V KAPITAL (I+II-IV)	5.795.402	4.909.331

Na osnovu člana 92 Zakona o osiguranju, kapital Društva iznosi EUR 5.795.402 i veći je od margeine solventnosti (koja za period 31.12.2022. iznosi EUR 2.142.255), što je u skladu sa članom 98 Zakona o osiguranju.

Garantni kapital Društva obračunat u skladu sa članom 98a stav 1 Zakona o osiguranju, iznosi EUR 5.795.403 i veći je od 1/3 margeine solventnosti), što je u skladu sa članom 98a stav 2 Zakona.

23. KAPITAL I REZERVE (NASTAVAK)

23.3. Adekvatnost kapitala (Nastavak)

Garantni kapital veći je od akcijskog kapitala na osnovu člana 21 i člana 201a (EUR 3.000.000), što je u skladu sa članom 98a stav 3 Zakona.

Na dan 31.12.2022. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Društvo raspolaze dovoljnom visinom kapitala da pokrije iskazani gubitak u poslovanju iz ranijih godina i iz tekućeg obračunskog perioda. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja.

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE

Struktura bruto tehničkih rezervi data je u sljedećem prikazu:

u EUR	2022	2021
Bruto prenosne premije	8.379.208	7.009.417
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	1.539.916	1.541.328
Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljenе štete	2.932.303	2.817.748
Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	207.528	222.823
Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja	141.279	113.317
Stanje na dan 31. decembra	13.200.233	11.704.633

Društvo je na bazi Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za neistekle rizike (Sl. List CG br. 054/18) od 31.07.2018 uvelo obračun tehničkih rezervi za neistekle rizike za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije.

Promjene na bruto prenosnoj premiji u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	2022	2021
Prenosna premija, stanje na dan 1. Januar	7.009.417	6.691.139
Promjena prenosne premije u toku godine	1.369.791	318.278
Ukupno prenosna premija na 31. Decembar	8.379.208	7.009.417

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE (NASTAVAK)

Promjene na rezervisanim štetama u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	2022	2021
Rezervisane nastale prijavljene štete, stanje na dan 1. januar	1.541.328	1.621.042
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete u toku godine	(1.412)	(79.714)
Rezervisane nastale prijavljene štete na dan 31. decembar	1.539.916	1.541.328
Rezervisanja za nastale a neprijavljenе štete, stanje na dan 1. januar	2.817.748	2.778.597
Promjene rezervisanja za nastale a neprijavljenе štete u toku godine	114.555	39.151
Rezervisanja nastale a neprijavljenе štete na dan 31.decembar	2.932.303	2.817.748
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta, stanje na dan 1. januar	222.822	212.089
Promjene rezervisanja za za troškove likvidacije šteta u toku godine	(15.295)	10.733
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta na dan 31. decembar	207.527	222.822
Ukupno bruto rezervisanja za štete na 31. decembar	4.679.746	4.581.898

Promjene na rezervama za neistekle rizike u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	2022	2021
Rezerve za neistekle rizike, stanje na dan 1. januar	113.317	113.019
Promjena rezervi za neistekle rizike u toku godine	27.962	298
Ukupno rezerve za neistekle rizike na 31. decembar	141.279	113.317

U skladu sa članom 93. Zakona o osiguranju, Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 202. godine ima pokriće sredstva tehničkih rezervi oblicima imovine propisane članom 90 Zakona o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 62/18).

Na dan 31.12.2022. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložena su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (%)
Depoziti kod banaka	1.920.000	14,55%
Obveznice i druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	9.364.938	70,95%
Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama	1.915.296	14,51%
UKUPNO:	13.200.233	100,00%

Na dan 31.12.2021. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložena su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (%)
Depoziti kod banaka	960.000	8,20%
Obveznice i druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	8.628.781	73,72%
Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama	2.115.852	18,08%
UKUPNO:	11.704.633	100,00%

Struktura državnih obveznica po ročnosti prikazana je u napomeni 17, a struktura ulaganja depozita po bankama i ročnosti u napomeni 18.

25. KRATKOROČNE OBAVEZE

Kratkoročne obaveze imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2022	2021
Obaveze po osnovu šteta	22.955	-
Obaveze za povrate sredstva	19.418	23.047
Obaveze za premiju reosiguranja	264.073	306.713
Obaveze za porez na premiju	76.411	89.276
Kratkoročne obaveze iz finansiranja	-	-
Obaveze prema dobavljačima	338.474	77.352
Obaveze prema zaposlenima	287	152
Ostale obaveze	658.559	137.193
Stanje na dan 31. decembra	1.380.177	633.735

26. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2022	2021
Ukalkulisani troškovi	1.101.043	1.071.064
Doprinos za preventivu	458.375	328.293
Stanje na dan 31. decembra	1.559.418	1.399.356

Ukalkulisani troškovi odnose se na troškove iz redovnog poslovanja.

27. POVEZANA LICA

27.1. Poslovni odnosi sa matičnim društvom

Vlasnik Društva je UNIQA Internationale AG Austrija u čijem se vlasništvu nalazi 100,00% akcija Društva.

27.2. Transakcije sa povezanim licima

- a) Pregled transakcija sa povezanim pravnim licima s kojima je Društvo imalo pravne poslove i transakcije tokom 2022. odnosno 2021:

BILANS STANJA	Naziv povezanog lica	2022	2021
u EUR			
AKTIVA			
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	Unika RE AG, Zurich	749.851	643.862
Ostala potraživanja	UNIQA IT Services	-	692
AVR-Unaprijed plaćeni troškovi - licence	Raiffeisen Informatik Consulting	16.753	11.451
		766.604	656.004

27. POVEZANA LICA(nastavak)

27.2. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

	Naziv povezanog lica	2022	2021
PASIVA			
PVR- ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA Capital Markets GmbH	123	366
PVR- ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA Neživotno osiguranje ado Beograd	69.787	43.633
PVR- ukalkulisani troškovi	UNIQA Insurance Group AG, Wien	-	-
PVR- ukalkulisani troškovi	sTech	168.828	132.874
PVR- ukalkulisani troškovi	Uniqa IT Services	-	4.448
Obaveze za premiju reosiguravača	Uniqa RE AG, Zurich	264.093	306.713
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	1.644	(156)
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA Insurance Group AG, Wien	221.126	70.468
Obaveze prema društvima iz grupe	sTech doo Beograd	-	-
Obaveze prema društvima iz grupe	Uniqa IT Services	10.447	-
Druge kratkoročne obaveze iz finansiranja	UNIQA Insurance Group AG, Wien	-	-
Prenosna premija koja pada na teret reosiguravača	Uniqa RE AG, Zurich	(1.017.684)	(1.355.756)
		(281.636)	(797.409)
BILANS USPJEHA			
u EUR			
PRIHODI			
Prihodi od premije osiguranja	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	-	-
Smanjenje prihoda za udio reosiguranja u premijama osiguranja	Uniqa RE AG, Zurich	(2.068.019)	(2.053.971)
Promjene prenosne premije reosiguravajući dio	Uniqa RE AG, Zurich	(1.355.756)	(172.009)
		(3.423.775)	(2.225.980)

27. POVEZANA LICA(nastavak)

27.2. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

BILANS USPJEHA

u EUR

RASHODI

Umanjenje rashoda po osnovu učešća
u naknadi šteta reosiguravajući dio
Umanjenje rashoda po osnovu
smanjenja rezervisanih šteta
reosiguravajući dio
Umanjenje troškova - prihodi od
provizija reosiguranja
Konsultantske usluge

Konsultantske usluge

Konsultantske usluge

Neproizvodne usluge - edukacija
Troškovi održavanje servera i mreže

Troškovi održavanje servera i mreže
Troškovi licence IT
Troškovi kamate za zajam
Troškovi licence IT
Naknade zaposlenima

Naknade zaposlenima

	Naziv povezanog lica	2022	2021
Umanjenje rashoda po osnovu učešća u naknadi šteta reosiguravajući dio	Unika RE AG, Zurich	(613.862)	(731.982)
Umanjenje rashoda po osnovu smanjenja rezervisanih šteta reosiguravajući dio	Unika RE AG, Zurich	(98.789)	(46.997)
Umanjenje troškova - prihodi od provizija reosiguranja	Unika RE AG, Zurich	(630.678)	(674.052)
Konsultantske usluge	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	87.124	28.362
Konsultantske usluge	UNIQA Capital Markets GmbH, Wien	2.326	1.808
Konsultantske usluge	UNIQA Insurance Group AG, Wien	212.470	157.946
Neproizvodne usluge - edukacija	UNIQA Insurance Group AG, Wien	-	4.237
Troškovi održavanje servera i mreže	sTech doo, Beograd	307.444	135.471
Troškovi održavanje servera i mreže	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	6.218	27.225
Troškovi licence IT	UNIQA IT Services	46.875	43.859
Troškovi kamate za zajam	UNIQA Insurance Group AG, Wien	-	-
Troškovi licence IT	Raiffeisen Informatik Consulting.	23.960	46.460
Naknade zaposlenima	UNIQA Österreich Versicherungen AG, Wien	13.172	-
Naknade zaposlenima	UNIQA Životno osiguranje ad, Podgorica	8.494	-
		(635.246)	(1.007.663)

27. POVEZANA LICA (nastavak)

27.2. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

b) Prenosi zajedničkih troškova

U skladu sa Protokolom o međusobnom preuzimanju i učešću u troškovima sa UNIQA životnog i UNIQA neživotnog osiguranja ad, izvršen je obračun i prenos pripadajućih troškova po principu proporcionalnog učešća, a odnose se na zajedničke troškove poslovanja, u neto iznosu od EUR 29.425 (2021: EUR 29.417).

BILANS STANJA u EUR	Naziv povezanog lica	2022	2021
Ostala potraživanja	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	2.447	2.537
		2.477	2.537
BILANS USPJEHA u EUR	Naziv povezanog lica	2022	2021
Rashodi			
Prenos troškova sa UNIQA životnog osiguranja / uvećanje troškova	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	29.425	29.417
		29.425	29.417

Zaposleni, članovi upravnih i nadzornih tijela, direktori i ostali zaposleni ne koriste kredite odobrene od stane Društva, niti garancije u 2022. i 2021. godini, niti imaju vlasničke udjele u Društvu.

28. SUDSKI SPOROVI

Društvo na dan 31. decembar 2022. godine na rezervacijama za 126 sudski spor po osnovu odštetnih zahtjeva i ima rezervisan iznos od EUR 941.276,97. Rukovodstvo smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava, ishod sporova u toku neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

29. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Događaji nakon dana bilansa su događaji koji su se desili nakon izvještajnog perioda, a prije datuma objavljivanja finansijskih izvještaja. Postoje dvije vrste događaja nakon dana bilansa:

- 1) Događaji koji pružaju dodatne informacije o uslovima koji su postojali na datum bilansa stanja i
- 2) Događaji koji pružaju nove informacije o uslovima koji nisu postojali na datum bilansa stanja.

U Društvu nisu zabilježeni događaji nakon dana bilansa.

U Podgorici, 31.03.2023. godine

Potpisano u ime UNIQA neživotno osiguranje a.d. Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih
izvještaja

Ivana Komnenić!

Ivana Komnenić

Izvršni direktor

Vladimir Marković

Godišnji izvještaj menadžmenta za 2022. godinu Uniqa neživotno osiguranje a.d.Podgorica

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE AD, PODGORICA**

**Godišnji izvještaj menadžmenta
za 2022. godinu**

Podgorica, mart 2023. godine

SADRŽAJ

1. Kratak opis poslovne aktivnosti pravnog lica i organizaciona struktura Društva	3
2. Istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela.....	6
a) Tržište neživotnih osiguranja u Crnoj Gori	6
b) Rezultati poslovanja	9
c) Prihodi od bruto premije osiguranja	10
d) Troškovi sprovođenja osiguranja	11
e) Podaci o štetama	11
f) Margina solventnosti	12
g) Adekvatnost kapitala	12
h) Bruto tehničke rezerve	13
j) Likvidnost Društva	14
k) Organi upravljanja	15
3. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	15
4. Proces transformacije – od strategije 2.0. ka Strategiji 3.0 Error! Bookmark not defined.	
5. Budući razvoj premijskog rezultata i kanala prodaje	16
6. Aktivnosti istraživanja i razvoja	20
7. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela	21
8. Postojanje poslovnih jedinica	21
9. Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka	22
10. Informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika	22
11. Informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka	24
12. Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita	27

U skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. listu CG", br. 52/16 od 9. avgusta 2016), član 11 i član 14, Uniqa Neživotno osiguranje a.d. Podgorica objavljuje izvještaje za 2021. godinu:

Upotreba rodno osjetljivog jezika
Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Obaveza sastavljanja finansijskih iskaza, Godišnji izvještaj menadžmenta

Član 11.

1. Kratak opis poslovne aktivnosti pravnog lica i organizaciona struktura Društva

Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "UNIQA neživotno osiguranje", Podgorica (u daljem tekstu "Društvo") osnovali su "UNIQA International Beiteiligung" Vienna i "UNIQA Versicherungs-Holding" GmbH Vienna zaključenjem ugovora o osnivanju akcionarskog društva za osiguranje dana 31. decembra 2007. godine.

Vlada Republike Crne Gore, Agencija za nadzor osiguranja, Rješenjem br. 09-5/08 od 24. aprila 2008. godine, izdala je Društvu dozvolu za rad. Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 28. maja 2008. godine pod registarskim brojem 4-0008733/001 kada je i zvanično počelo sa radom.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju sve vrste neživotnog osiguranja u skladu sa Zakonom o osiguranju ("Sl. list RCG", br. 78/06, 19/07, Sl. List CG", br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 6/13, 55/16).

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Džordža Vašingtona 98/4.

Na dan 31.12.2022. godine, Društvo je imalo 105 zaposlenih (2021: 188).

Predmet poslovanja Društva čine sljedeća neživotna osiguranja:

- 01 – Osiguranje od posljedica nezgode
- 02 – Dobrovoljno zdravstveno osiguranje
- 03 – Osiguranje motornih vozila
- 06 – Osiguranje plovnih objekata
- 07 – Osiguranje robe u prevozu
- 08 – Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti
- 09 – Ostala osiguranja imovine
- 10 – Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila
- 12 – Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata
- 13 – Osiguranje od opšte odgovornosti
- 14 – Osiguranje kredita
- 15 – Osiguranje jemstva
- 16 – Osiguranje finansijskih gubitaka
- 17 – Osiguranje troškova pravne zaštite

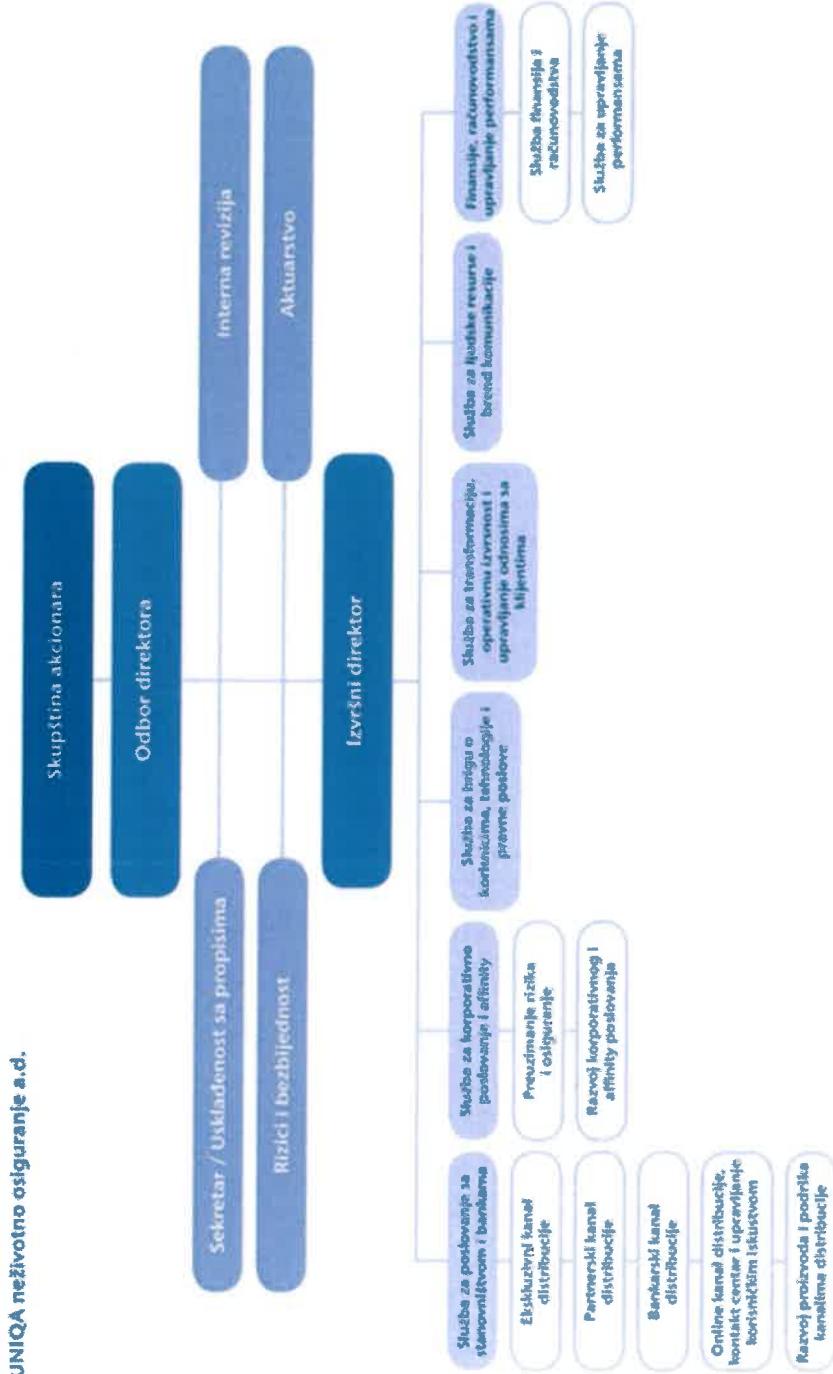
18 – Osiguranje pomoći na putu

19 – Ostala neživotna osiguranja

Proizvodi su prilagođeni kako kanalima prodaje tako i ciljnoj grupi. Tokom 2022. godine Društvo je unapređivalo svoje proizvode kroz izmjenu i dopunu postojećih uslova i tarifa, a u cilju odgovora na potrebe tržišta kao i pojednostavljenja i uvođenja inovacija.

Društvo radi na inovacijama ne samo sa proizvodima već i sa uprošćavanjem procesa vezanih za samo poslovanje društva.

Organizaciona struktura Društva:

2. Istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

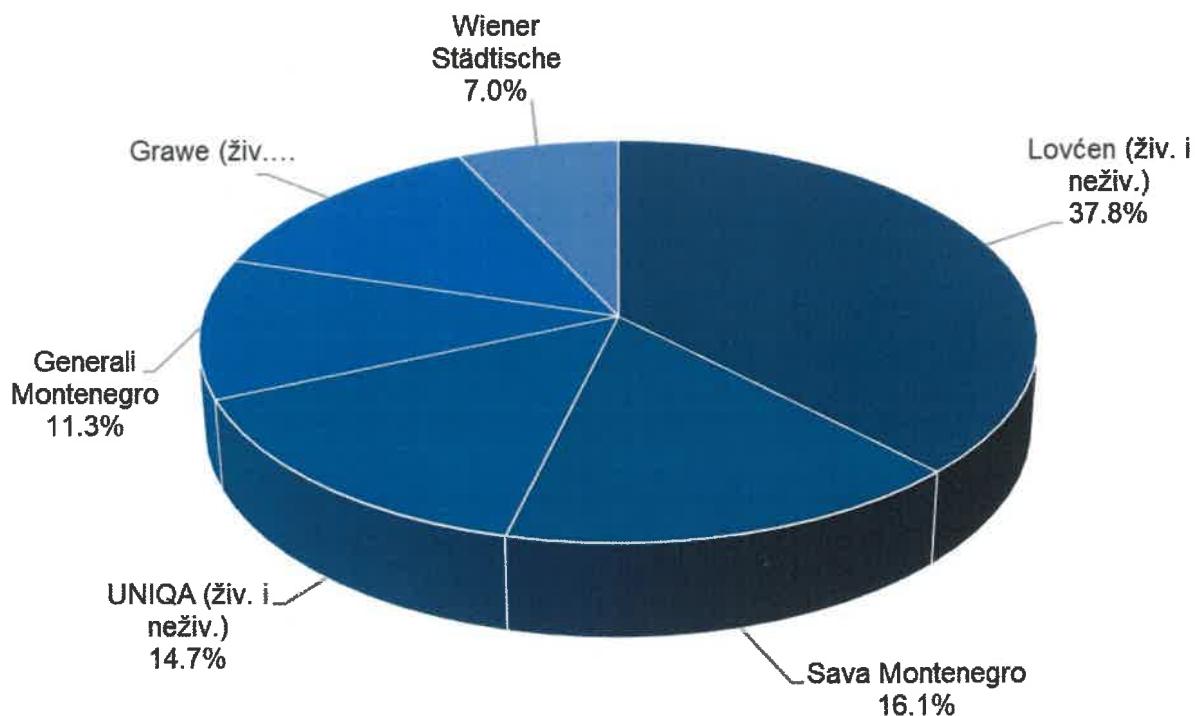
a) Tržište neživotnih osiguranja u Crnoj Gori

Prema preliminarnim podacima o ostvarenim rezultatima bruto premija osiguravajućih društava za 2022. godinu, koje je objavila Agencija za nadzor osiguranja, učešće UNIQA osiguranja (neživotno i životno osiguranje) u ukupnoj bruto premiji ostvarenoj na tržištu osiguranja u Crnoj Gori u 2022. godini iznosi 14,7% (14,1% u 2021. godini). Učešće premije neživotnih osiguranja UNIQA neživotnog osiguranja u ukupnoj bruto premiji neživotnih osiguranja ostvarenoj na tržištu osiguranja za isti period iznosi 16,2% (15,4% u 2021. godini), dok učešće premije UNIQA životnog osiguranja u ukupnoj premiji životnih osiguranja iznosi 8,4% (9,2% u 2021. godini).

Rang osiguravajućih društava po učešću u bruto fakturisanoj premiji:

R.br	Društvo za osiguranje	Bruto fakturisana premija 2022	Bruto fakturisana premija 2021	Promjena (%)	Učešće 2022 (%)	Učešće 2021 (%)
1	Lovćen (živ. i neživ.)	40.890.334	38.578.564	6,0%	37,8%	39,0%
2	Sava Montenegro	17.392.666	14.407.062	20,7%	16,1%	14,6%
3	UNIQA (živ. i neživ.)	15.926.258	13.943.384	14,2%	14,7%	14,1%
4	Generali Montenegro	12.201.568	11.310.284	7,9%	11,3%	11,4%
5	Grawe (živ. i neživ.)	14.284.525	14.109.870	1,2%	13,2%	14,3%
6	Wiener Städtische	7.587.919	6.463.552	17,4%	7,0%	6,5%
TOTAL		108.283.271	98.812.716	9,6%	100,0%	100,0%

Učešće društava u ukupnoj premiji tržišta osiguranja u 2022. godini:

UNIQA osiguranje (posmatrano kumulativno za rezultate neživotnog i životnog osiguranja) je u 2022. godini ostvarilo rast od 14,2% u odnosu na 2021. godinu.

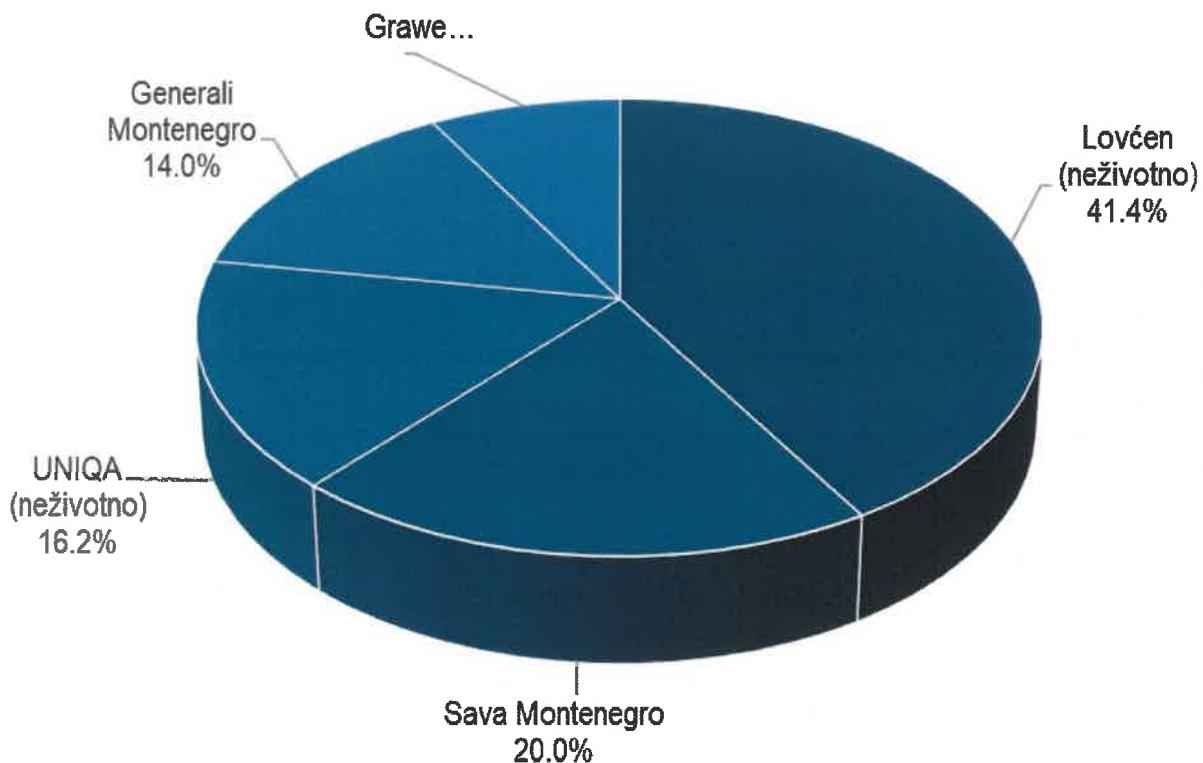
1.1. Tržište neživotnih osiguranja u Crnoj Gori

Učešće UNIQA neživotnog osiguranja u ukupnoj bruto premiji neživotnih osiguranja ostvarenoj na tržištu neživotnih osiguranja u 2022. godini iznosi 16,2% (15,4% u 2021. godini).

Rang osiguravajućih društava po učešću u bruto fakturisanoj premiji:

R.br	Društvo za osiguranje	Bruto fakturisana premija 2022	Bruto fakturisana premija 2021	Promjena (%)	Učešće 2022 (%)	Učešće 2021 (%)
1	Lovćen (neživotno)	36.008.211	33.949.652	6,1%	41,4%	43,1%
2	Sava Montenegro	17.392.666	14.407.062	20,7%	20,0%	18,3%
3	UNIQA (neživotno)	14.120.670	12.099.439	16,7%	16,2%	15,4%
4	Generali Montenegro	12.201.568	11.310.284	7,9%	14,0%	14,4%
5	Grawe (neživotno)	7.186.147	7.033.117	2,2%	8,3%	8,9%
TOTAL		86.909.262	78.799.554	10,3%	100,0%	100,0%

Učešće društava u ukupnoj premiji tržišta neživotnih osiguranja u 2022. godini:

UNIQA neživotno osiguranje je u 2022. godini ostvarilo rast premije neživotnih osiguranja od 16,7% u odnosu na 2021. godinu.

U 2022.godini, najveći apsolutni rast je ostvarilo osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila (autoodgovornost) (a ujedno ima i najveći volumen premije na tržištu). Uz autoodgovornost, dvije vrste koje su značajnije rasle su osiguranje osiguranje kredita, najviše kroz saradnju sa bankarskim sektorom, kao i zdravstveno osiguranje koje je zabilježilo veću aktivnost u odnosu na 2021. godinu. Imovinska osiguranja su u 2022. godini, slično kao i u 2021. godini , u konačnom bilježe negativan trend.

U nastavku je prikaz premije osiguranja po vrsti neživotnog osiguranja za 2022. godinu, kao i poređenje promjene u odnosu na 2021. godinu.

Vrsta osiguranja	Bruto fakturisana premija 2022	Bruto fakturisana premija 2021	Promjena (%)
Osiguranje od posljedica nezgode	11.468.169	11.021.650	4,1%
Zdravstveno osiguranje	4.490.560	3.144.354	42,8%
Osiguranje motornih vozila	6.871.597	5.865.508	17,2%
Osiguranje šinskih vozila	164.379	156.235	5,2%
Osiguranje vazduhoplova	733.464	378.471	93,8%
Osiguranje plovnih objekata	336.800	241.685	39,4%
Osiguranje robe u prevozu	591.240	464.768	27,2%
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	3.770.328	3.809.755	-1,0%
Ostala osiguranja imovine	9.894.615	9.443.430	4,8%
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	39.599.601	38.005.968	4,2%
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	821.285	689.541	19,1%
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	359.035	313.747	14,4%
Osiguranje od opšte odgovornosti za štetu	3.064.942	2.407.506	27,3%
Osiguranje kredita	2.954.340	1.517.148	94,7%
Osiguranje jemstva	59.156	49.399	19,8%
Osiguranje finansijskih gubitaka	351.754	308.405	14,1%
Osiguranje toškova pravne zaštite	5.289	5.514	-4,1%
Putno osiguranje	1.280.649	907.758	41,1%
Druge vrste neživotnih osiguranja	92.059	68.712	34,0%
Total	86.909.262	78.799.554	10,3%

b) Rezultati poslovanja

Pregled ostvarenog rezultata

Društvo je za 2022. godinu iskazalo pozitivan poslovni rezultat poslovanja u iznosu od 765.782 EUR.

U EUR	2022	2021
Poslovni prihodi	9.648.483	9.137.326
Finansijski rezultat od ulaganja, neto	431.048	312.441
Ukupni prihodi	10.079.531	9.449.767
Poslovni rashodi	(5.132.496)	(4.582.441)
Troškovi sprovođenja osiguranja	(4.028.611)	(3.891.340)
Ukupni rashodi	(9.161.108)	(8.473.781)
Rashodi na ime poreza	(110.857)	(89.915)
Rashod na ime odloženog poreza	(41.785)	-
Neto dobit	765.782	886.071

U strukturi ukupnih prihoda učešće poslovnih prihoda je 95,72%. Obračunata bruto premija iznosi 14.120.670 EUR, dok premija predata u reosiguranje iznosi 2.988.917 EUR. Tokom

2022. godine, došlo je do pada rezervi za prenosne premije u ukupnom iznosu od 1.369.791 EUR kao i smanjenja rezervi za prenosne premije za reosiguravajući dio u iznosu od EUR 306.544 EUR. Neto prihodi od ostalih usluga u 2022. godini iznosili su 193.065 EUR.

U strukturi ukupnih rashoda učešće poslovnih rashoda je 56,02%. U okviru poslovnih rashoda najviše učestvuju neto rashodi naknada šteta u iznosu od 4.093.594 EUR, ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja iznose 1.038.694 EUR, dok je u toku godine došlo do neto smanjenja rezervisanih šteta u iznosu 8.140,75 EUR.

Ostvareni finansijski rezultat u 2022. godini iznosi 431.048 EUR. Prihodi od investiranja su ostvareni najvećim dijelom ulaganjem u državne kuponske obveznice koje su klasifikovane u hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća dok manjim dijelom kroz kratkoročne depozite kod poslovnih banaka.

c) Prihodi od bruto premije osiguranja

Pregled ostvarene bruto premije osiguranja u 2022. godini po vrstama osiguranja i u poređenju sa bruto premijom ostvarenom u 2021. godini:

Vrsta osiguranja	2022	2021	% promjene
01 Nezgoda	2.226.188	1.903.156	16,97%
02 Zdravstveno	1.943.144	944.702	105,69%
03 Kasko	500.728	457.812	9,37%
07 Transport	23.123	10.944	111,29%
08 Imovina požar	385.352	480.830	-19,86%
09 Ostala imovina	2.626.195	1.909.943	37,50%
10 Autoodgovornost	5.218.544	5.465.292	-4,51%
12 Odgovornost plovni objekti	123.668	111.572	10,84%
13 Opšta odgovornost	514.558	427.695	20,31%
16 Finansijski gubici	147.531	127.322	15,87%
17 Troškovi pravne zaštite	667	827	-19,34%
18 Putno	318.907	190.633	67,29%
19 Ostala neživotna osiguranja	92.059	68.712	33,98%
Ukupno	14.120.670	12.099.439	16,71%

Ostvarena bruto premija u 2022. godini je za 16,71% veća u odnosu na 2021. godinu.

U strukturi ostvarene premije tokom 2022. godine dominira autoodgovornost sa 36,96% učešća u ukupnom portfoliju, zatim ostala imovina 18,60%, nezgoda sa 15,77% i zdravstveno sa 13,76%, koje ujedno bilježi i najveći apsolutni rast u porfoliju sa rastom od 988.442 EUR.

d) Troškovi sprovođenja osiguranja

Društvo je tokom 2022. godine ostvarilo povećanje od 20,61% u troškovima sprovođenja osiguranja.

	2022	2021	% promjene
Troškovi pribave	3.787.011	2.748.542	37,78%
Troškovi uprave	1.957.615	1.929.796	1,44%
Troškovi sprovođenja osiguranja	5.744.626	4.678.338	22,79%
Provizija od reosiguranja	(1.051.101)	(786.998)	33,56%
Troškovi sprovođenja osiguranja umanjeni za proviziju reosiguravača	4.639.525	3.891.340	20,61%

Značajan udio troškova pribave u ukupnim troškovima sprovođenja osiguranja je opravdano jakom prodajnom snagom i forsiranjem sopstvenih prodajnih kanala u pribavljanju premije.

e) Podaci o štetama

Društvo je u posmatranom periodu imalo 11.055 prijavljenih šteta (sve štete sopstvenog portfelja), što sa 491 rezervisanih šteta iz prethodne godine (sve štete sopstvenog portfelja) daje ukupno 11.546 šteta. Od ovog broja je pozitivno riješeno 10.142 šteta, 898 šteta je odbijeno, a 506 šteta je rezervisana. Od ukupnog broja riješenih šteta, 139 šteta je riješeno u sudskom postupku, dok je od ukupnog broja rezervisanih šteta, 126 šteta je rezervisano u sudskom postupku u iznosu od 941.277 EUR, odnosno 61,13% ukupne rezervacije za prijavljene štete.

U 2022. godine zabilježeno je povećanje ukupno likvidiranih šteta od 13,85% u odnosu na 2021. godinu.

u EUR	2022	2021	% promjene
Nezgoda	699.494	835.850	-16,31%
Zdravstveno	458.908	376.544	21,87%
Kasko	351.080	255.706	37,30%
Transport	-	-	-
Imovina požar	42.342	52.372	-19,15%
Ostala imovina	177.435	230.683	-23,08%
Autoodgovornost	2.752.428	2.219.189	24,03%
Opšta odgovornost	12.208	14.399	-15,22%
Finansijski gubici	40.374	29.734	35,78%
Putno	55.575	17.403	219,34%
Ostala neživotna osiguranja	100	428	-76,66%
Ukupno	4.590.594	4.032.309	13,85%

Bruto kvota šteta na 31.12.2022. godine na nivou ukupnog portfolija, obračunata kao procenat udjela bruto rashoda za štete u bruto zarađenoj premiji iznosi 37,75%, dok neto kvota šteta, nakon uticaja rezultata reosiguranja, iznosi 43,30%.

f) Margina solventnosti

Društvo je dužno da obračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti ("Sl. list CG", br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ.

Obračun margine solventnosti na dan 31.12.2022. godine:

	Margina solventnosti
I Rezultat	2.142.255
II Rezultat	936.455
Prethodna godina	1.959.824
Rezervisane štete u samopridržaju tekuće godine	3.929.895
Rezervisane štete u samopridržaju prethodne godine	3.938.036
Koefficijent	1
Usvojeno	2.142.255

g) Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala dat je u sljedećem pregledu:

u EUR	2022	2021
Akcijski kapital	8.695.000	8.695.000
Akumulirani gubitak	(2.899.597)	(3.785.668)
	5.795.403	4.909.332
Nematerijalna imovina	(1)	(1)
I OSNOVNI KAPITAL	5.795.402	4.909.331
II DOPUNSKI KAPITAL	-	-
III GARANTNI KAPITAL (I+II)	5.795.402	4.909.331
IV STAVKE ODBITKA	-	-
V KAPITAL (I+II-IV)	5.795.402	4.909.331

Na osnovu člana 92 Zakona o osiguranju, kapital Društva iznosi EUR 5.795.403 i veći je od marginе solventnosti (koja za period 31.12.2022. iznosi EUR 2.142.255), što je u skladu sa članom 98 Zakona o osiguranju.

Garantni kapital Društva obračunat u skladu sa članom 98a stav 1 Zakona o osiguranju, iznosi EUR 5.795.403 i veći je od 1/3 margine solventnosti, što je u skladu sa članom 98a stav 2 Zakona.

Garantni kapital veći je od akcijskog kapitala na osnovu člana 21 i člana 21a (EUR 3.000.000), što je u skladu sa članom 98a stav 3 Zakona.

Na dan 31.12.2022. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Društvo raspolaže dovoljnom visinom kapitala da pokrije iskazani gubitak u poslovanju iz ranijih godina i iz tekućeg obračunskog perioda. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja.

h) Bruto tehničke rezerve

Struktura bruto tehničkih rezervi na dan 31.12.2022. godine data je u sljedećem prikazu:

Vrsta osiguranja	Prenosna premija	Ukupno rezervisane štete	Rezerve za neistekle rizike	Ukupno tehničke rezerve
01 Nezgoda	1.886.263	440.092	-	2.326.355
02 Zdravstveno	835.819	139.659	-	975.479
03 Kasko	264.451	97.141	98.856	460.449
04 Šinska vozila	-	-	-	-
05 Vazduhoplovi	-	-	-	-
06 Plovni objekti	-	-	-	-
07 Transport	1.564	-	715	2.279
08 Požar	510.955	353.681	-	864.636
09 Ostala imovina	1.640.169	210.248	-	1.850.418
10 Autoodgovornost	2.626.038	3.157.807	-	5.783.846
11 Vazduhoplovi odgovornost	-	-	-	-
12 Plovni objekti odgovornost	55.395	-	-	55.395
13 Opšta odgovornost	249.246	206.292	-	455.538
14 Krediti	-	-	-	-
15 Jemstvo	-	-	-	-
16 Finansijski gubici	246.472	17.576	-	264.048
17 Troškovi pravne zaštite	227	-	-	227
18 Putno osiguranje	39.676	46.372	33.955	120.004
19 Ostala neživotna osiguranja	22.928	10.873	7.751	41.553
UKUPNO	8.379.207	4.679.746	141.279	13.200.233

i) Struktura deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Na dan 31.12.2022. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložena su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (u %)
Depoziti kod banaka	1.920.000	14,55%
Obveznice i druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	9.364.938	70,95%
Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama	1.915.296	14,51%
UKUPNO:	13.200.233	100,00%

Ukupne tehničke rezerve se najvećim dijelom pokrivaju iz ulaganja u državne obveznice (70,95%), dok se ostatak bruto tehničkih rezervi pokriva iz depozita (14,55%) i udjela resoiguravača u bruto tehničkim rezervama (14,51%).

U skladu sa članom 93. Zakona o osiguranju, Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2022. godine ima pokriće sredstva tehničkih rezervi oblicima imovine propisane članom 90 Zakona o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl.list CG“, br. 62/18).

j) Likvidnost Društva

Pokazatelj likvidnosti Društva utvrđen na osnovu odnosa vrijednosti likvidnih sredstava i obaveza Društva u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje, odnosno društava za reosiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014.) i na dan 31.12.2022. godine je iznosio 2,23 (na dan 31.12.2021: 2,23) što pokazuje da je Društvo likvidno.

U EUR	31.12.2022	31.12.2021
Likvidna sredstva	1.623.966	1.623.966
Gotovinska sredstva na računima	462.941	169.669
Depoziti po viđenju, depoziti s rokom dospijeća od 14 dana	1.920.000	960.000
Realno očekivani prilivi u narednih 14 dana po osnovu premija, imajući u vidu prosječan dnevni priliv u posljednjih godinu dana	594.035	494.297
Obaveze	899.609	729.434
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	42.401	23.047
Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	264.073	306.713
Kratkoročne obaveze iz finansiranja	-	-
Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	779	152
Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja i druge kratkoročne obaveze	72.519	69.275
Ostale obaveze	405.976	277.742

Obaveze i svi drugi odloženi izdaci koji nijesu iskazani kao obaveza u bilansu stanja, ali za koje je izvjesno da će nastupiti u roku od 14 dana od dana za koji se obračunava pokazatelj likvidnosti-	113.861	52.505
Pokazatelj likvidnosti	3,31	2,23

k) Organi upravljanja

Odbor direktora: Adel Bahtanović - predsjednik;
Nela Belević – član;
Aco Aleksić – nezavisni član.

Izvršni direktor: Vladimir Marković

Članovi organa upravljanja ne posjeduju akcije društva.

l) Akcionari

U EUR	31.12.2022.		31.12.2021.	
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća
UNIQA Österreich Versicherungen AG	8.695.000	100,00	8.695.000	100,00
Ukupno	8.695.000	100,00	8.695.000	100,00

m) Podaci o akcijama

CFI kod:	ESVUFR
CFI opis:	obične akcije, svaka akcija jedan glas, prenos vlasništva nije ograničen, u potpunosti otplaćeno, glase na ime
ISIN:	MEUNIQRA1PG3
Nominalna vrijednost (u EUR):	100,0000
Ukupna količina:	86.950

3. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Tokom 2022. godine UNIQA Crna Gora podržala je nekoliko internih i eksternih inicijativa koje za cilj imaju zaštitu životne sredine

Dan planete Zemlje – Društvo svake godine obilježava simbolično ovaj dan. Zajedno sa ostalim zakupcima u The Capital Plaza centru u 20 časova gasi svoju svjetleću reklamu na sat vremena i time se priključuje globalnoj akciji 'Sat za planetu'. Takođe, u cilju podsticanja drugih aktera da učestvuju u zelenim akcijama, UNIQA je donirala sredstva za pošumljavanje ulice u Podgorici, takođe povodom Dana planete.

Pošumljavanje Ćemovskog polja – tokom 2021. godine, požar je zahvatio veliki dio Ćemovskog polja i uništio šume i nisko rastinje. Krajem 2022. godine, Društvo je doniralo preko 100 sadnica za pošumljavanje dijela koji je bio zahvaćen požarom.

Sponzorstvo Climathon - Climathon je eko hakaton, koji organizuje NVO „Nest“. Ovogodišnja tema bila je 'Kod zeleno'. Cilj ovogodišnjeg takmičenja bio je da se kreiraju digitalna, održiva rješenja koja će na sebi svojstven način uticati na poboljšanje životne sredine. Takmičilo se deset izabranih timova, od kojih su prva tri osvojila novčane nagrade i mentorstvo za realizovanje svojih aplikacija. Podržavanjem mladih i kreativnih ljudi u realizaciji ideja u ovom slučaju, UNIQA je dala doprinos razvoju digitalnih servisa koji za cilj imaju poboljšanje životne sredine.

Fondacija 'Čini dobro' – članstvom u ovoj fondaciji, UNIQA je donirala sredstva za podršku izuzetnim učenicima, studentima i mladim talentima, kao i socijalno ugroženim pojedincima i porodicama kada su u pitanju moderna zanimanja i trendovi u digitalnom svijetu, podršku zelenim inicijativama, kao i za razvoj digitalnih rješenja na teritoriji Crne Gore. Što se tiče zaštite životne sredine, u 2022. godini, Fondacija je donirala sredstva za pošumljavanje Dajbabske šume.

4. Budući razvoj premijskog rezultata i kanala prodaje

Od ulaska na tržište osiguranja UNIQA neživotno osiguranje ad je imala multikanalnu strategiju prodaje, usmjerenu prije svega na razvoj koncepta i modela prodaje proizvoda osiguranja za građanstvo i mala i srednja preduzeća.

Tokom godina uvođeni su kako novi kanale prodaje (bankarski kanal prodaje) tako i novi koncepti prodaje u digitalizaciji i alternativnim kanalima prodaje. Pored toga, uz razvoj kanala prodaje i digitalizacije, UNIQA je istovremeno razvijala nove proizvode i nove načine komunikacije sa klijentima a sve u cilju zadovoljavanja različitih potreba klijenata i podizanja nivoa usluge i servisa na tržištu.

Strateški i dugoročni cilj UNIQA neživotnog osiguranja jeste pozicioniranje na tržištu kao jednog od vodećih društava za osiguranje iz oblasti proizvoda banko osiguranja, putnog zdravstvenog osiguranja i osiguranja malih i srednjih preduzeća. S tim u vezi u narednim segmentima je opisan program razvoja premije osiguranja i kanala prodaje u cilju snažnijeg pozicioniranja društva u segmentu neživotnih osiguranja.

Imajući u vidu sprovođenje nove Stretetgije 3.0 tj. Strategije usmjerene ka klijentu, UNIQA Crna Gora započinje i proces transformacije službe prodaje u 2021. godini. S tim u vezi, služba prodaje će biti podjeljena na dvije ključne cjeline:

- Služba za poslovanje sa stanovništvom i bankoosiguranje;
- Služba za poslovanje sa privredom i alternativnim kanalima prodaje.

Promjena u odnosu na dosadašnju organizaciju treba da doprinesu bržem i efikasnijem prilagođavanju potreba i tržišta, sa jedne strane i klijenata sa druge, sa jasnim fokusom u svim prodajnim aktivnostima po navedenim segmentima.

Ključna aktivnost svakako je nesmetano obezbjeđivanje procesa obnove osiguranje postojećeg portfolia sa akcentom na profitabilnost proizvoda i kanale distribucije. S tim u vezi Društvo planira u 2022. godini, a i u narednim godinama, da obezbijedi optimalno procenat obnova od 85% do 90% u zavisnosti od linije biznisa osiguranja.

Takođe Društvo je planiralo određene projektne i prodajne aktivnosti po navedenim cjelinama (stanovništvo i banka, privreda i alternativni kanali) kako bi obezbijedilo dalji rast i razvoj premije osiguranja.

S tim u vezi, **Služba za poslovanje sa stanovništvom i bankoosiguranje** je planirala sljedeće ključne aktivnosti u 2021 godini:

1) Implementacija platforme za kasko program

Povećanje penetracije prodaje kasko polisa uz izdatu polisu obaveznog osiguranja odgovornosti korisnika motornih vozila kao dopunski segment prodaje autoodgovornosti. Projekat podrazumijeva razvoj mobilne aplikacije za saradnike putem koje može saradnik da postavi slike vozila i automatski kreira zahtjev za izradu kasko ponude. Na ovaj način se obezbjeđuje efikasnija komunikacija sa klijentom uz povećanje portfelja prodatih polisa.

Kao rezultat, očekivani benefiti su:

- Značajnija mogućnost penetracije na tržištu uz pomoć digitalne platforme;
- Obezbeđenje novog načina komunikacije sa klijentima;
- Povećanje vrijednosti brenda i optimizacija pretrage brenda,
- Mogućnost kreiranja novog prodajnog kanala.

Uz razvoj ovog programa Društvo će da nastavi sa već aktuelnim marketing aktivnostima za promociju proizvoda osiguranja koji su vezana za motorno vozila i to posebno na mjestima koja su vezana za promociju brenda, kao na primjer:

- Stanice za tehnički pregled;
- Turističke agencije;
- Dileri vozila;
- Servisi za popravku vozila;
- Avio kompanije,
- Kao i drugi poslovni partneri ili mesta koja pored velike posjećenosti imaju na neki način mogućnost promocije brenda.

U navedenom planskom periodu, Društvo će posebnu pažnju usmjeriti na razvoj modela saradnje koji će obezbijediti što je više moguće obnovljiv portfelj osiguranja pa čak i u segmentu obaveznih osiguranja od autoodgovornosti.

2) Dalji nastavak razvoja SME programa za mala i srednja preduzeća

Razvoj programa za mala i srednja preduzeća koji je u 2020 predstavljao značajan strateški

koncept a koji je primarno podrazumijevao izmjenu programa osiguranja (proizvoda) uz razvoj digitalne platforme za procjenu rizika na terenu predstavlja dalji nastavak razvoja pomenutih programa za SME preduzeća i u 2021.god.

Društvo je planiralo dalje povećanje bruto fakturisane premije osiguranja detaljno planiranim aktivnostima koje podrazumijevaju sljedeće:

- Analiza portfolija pravnih lica u Crnoj Gori (baze klijenata);
- Usklađivanje baza pravnih lica sa UNIQA bazom;
- Kreiranje target grupa za *cross selling*;
- Kreiranje target grupa za novu premiju;
- Redizajniranje postojećeg proizvoda i usklađivanje procesima prihvata u osiguranje;
- IT razvoj;
- Trening.

3) Zdravstveno osiguranje

Dalje prodajne aktivnosti u cilju povećanja premija osiguranja stranaca u Crnoj Gori kroz već razvijene modele saradnje, i to:

- Dalje povećanje premije zdravstvenih osiguranja posebno u segmentu obaveznog osiguranja stranih državljana;
- Razvoj prodaje UNIQA Montenegro Holiday kartice putem hotelskih kanala prodaje;
- Razvoj digitalne platforme za kupovinu obaveznog osiguranja stranih državljana na radu u Crnoj Gori za korporativne klijente;
- Razvoj novog proizvoda za online kupovinu, dobrovoljno zdravstveno osigurnje.

4) Unapređenje programa za osiguranje domaćinstva

Poseban akcenat Društvo će imati na dalji razvoj prodaje programa osiguranja za domaćinstvo. Fokus razvoja i prodaje su osiguranje kuća i stanova koja se u vlasništvu fizičkih lica.

Ključne faze razvoja su sljedeće:

- Izmjena proizvoda sa dopunom asistenskih servisa;
- Kreiranje prodajnih kampanja i nagradnih takmičenja;
- Izrada benefit programa za kupce osiguranja domaćinstva.

5) Povećana produktivnost i efikasnost saradnika u prodaji

Povećanje produktivnosti saradnika u prodaji osiguranja ima za cilj:

- Razvoj digitalne platforme za praćenje rada saradnika prodaje na dnevnom, nedeljnom i mjesечnom nivou shodno postavljenim KPIs parametrima;
- Razvoj digitalnih platformi, online modula za obračun premije povezanih sa S-core sistemom Društva u cilju bržeg i tačnijeg i kreiranje informativne kalkulacije;
- Razvoj digitalnih *underwriting* platformi za prodaju programa imovinskih osiguranja za mala i srednja preduzeća

6) Dalji razvoj bankarskog kanala prodaje

Dosadašnji intenzivni razvoj bankarskog kanala prodaje putem banaka koji su zastupnici u osiguranju u narednom periodu takođe će biti jedan od ključnih faktora generisanja rasta

premije Društva sa jedne strane i povećanja pokrića režije Društva s druge strane, posebno uzimajući u obzir udio režijskog dodatka u bankarskim proizvodima osiguranja.

Uz razvoj proizvoda osiguranja koji se ekskluzivno mogu kupiti samo na prodajnim mjestima u bankama razvijaju se i nove tehnike prodaje proizvoda kao i modeli upravljanja i mjerena performansi zaposlenih u bankama.

U periodu koji slijedi Društvo takođe planira implementaciju novog softverskog rješenja koje će da omogući bolju kontrolu ugovaranja proizvoda sa jedne strane dok sa druge efikasniju realizaciju i veći obuhvat u prodaji.

Značajan aspekt u svim narednim godinama jeste fokus na jednostavne proizvode koji ne zahtijevaju poseban tretman u dijelu preuzimanja rizika što u projektovanom obimu poslovanja značajno utiče na ostale troškove administracije i zarada. Na ovaj način Društvo očekuje značajno veću efektivnost u radu zaposlenih u prodaji koji će se reflektovati kroz značajno povećanje premije u drugim vrstama osiguranja koja nisu obavezna.

7) Digitalni servisi i online

Društvo će i dalje da radi na optimizaciji poslovnih procesa u cilju povećanja produktivnosti u svim organizacionim jedinicama Društva. Cilj optimizacije je uspostavljanje i održavanje jednostavnih i efikasnih procesa koji su okrenuti ka klijentima, kao i uspostavljanje organizacione strukture sa jasno i transparentno definisanim obavezama i odgovornostima u ključnim procesima Društva.

Prilagođavanje promjenama zahtjeva neprekidno učenje, planiranje strategija, praćenje trendova i osluškivanje potreba i želja krajnjih korisnika. Strategija Društva pored optimizacije tradicionalnih procesa planira da ulazi u razvoj i optimizaciju digitalnih kanala prodaje kroz sljedeće aktivnosti:

- Kvalitetna i responzivna - prepoznatljiva web stranica. Web stranicu je potrebno redovno unaprjeđivati i osigurati kvalitetan sadržaj i nove vijesti. Responzivan web sadržaj znači prilagođenost i jednostavno korišćenje na mobilnim uređajima i tabletima.
- SEO optimizacija - *search engine optimization*, ili optimizacija pretrage: kako bi klijenti odmah dobili traženu informaciju o osiguranju. Dobar SEO znači i bolje pozicioniranje web stranice i kvalitetnije oglašavanje.
- Korišćenje brojnih Google i drugih alata o korišćenju web stranice. Unaprjeđuju se najkorisniji dijelovi, a web stranica se podešava prema navikama i željama osiguranika.
- Webshop koji omogućuje intuitivno snalaženje i jasnu prezentaciju sadržaja i ponuda.
- Korisnička podrška: u digitalnoj eri, potrebno je uvijek biti na raspolaganju za sve upite osiguranika - *online*, ali i putem klasičnih kanala informisanja poput besplatnog telefona i sl.
- Društvene mreže poput Facebook-a, Linkedin-a, Instagram-a nezaobilazan su dio izgradnje prodaje i odličan kanal za neposrednu komunikaciju. Društvene mreže nude brojne prednosti poput segmentiranja klijenata i slično.

Uz prikazane promjene u procesima i optimizaciji istih Društvo planira i promjenu ili

adaptaciju proizvoda koji se mogu kupiti putem digitalnih kanala prodaje. S tim u vezi, planirane su adaptacije proizvoda sa ciljem da omoguće sljedeće performanse:

- Jednostavnu kupovinu što omogućava značajno niže troškove distribucije osiguranja i manju zavisnost od prodajnog partnera;
- Jednostavnu procjenu rizika koja treba da omogući niže troškove poslovanja *back office-a* u dijelu pruzimanja rizika i reosiguranja;
- Modeli plaćanja koji trebaju da budu prilagođeni klijentu sa ciljem da klijent sam putem weba može otkazati plaćanje osiguranja što omogućava niže troškove *back office-a*.

Društvo planira prilagođavanje proizvoda zdravstvenog osiguranja za prodaju putem on line prodaje - web sajta. Analiza pristiglih zahtjeva putem web sajta, od lansiranja novog web site-a sa Lead formama (2016) preko kojih potencijalni klijenti mogu poslati zahtjev za ponudom, ukazuje da postoji potencijal za razvoj online prodaje proizvoda zdravstvenog osiguranja.

Služba za poslovanje sa privredom i alternativnim kanalima prodaje je planirala dalji razvoj korporativnog biznisa u osiguranju u Crnoj Gori kroz sljedeće segmente:

- Učestvovanje na javnim tenderima sa ciljem uvećanja premije osiguranja u segmentima za koje je Društvo, internim analizama, ustanovilo da se radi o klijentima sa dobrim tehničkim rezultatom;
- Povećanje aktivnosti u hotelskoj industriji i pripremanje posebnih programa osiguranja za navedeni segment;
- U korporativnom segmentu osiguranja Društvo planira blago smanjenje aktivnosti kod kasko osiguranja kao i nepromijenjen trend u dobrovoljnem zdravstvenom osiguranju.

Takođe kao jedan od strateški važnih, dugoročno orijentisanih ciljeva, jeste razvoj i implementacija alternativnih kanala i modela prodaje koji su uglavnom vezani za neki drugi proizvod ili uslugu partnera. Kao primjer tome mogu da budu razni modeli produžene garancije, osiguranja kuće stana od požara ili osiguranje korisnika telekomunikacija, elektrodistribucije i slično od posljedica nesrećnog slučaja. Takvi modeli podrazumijevaju bržu penetraciju na tržištu osiguranja i omogućavaju klijentima lakši pristup tržištu osiguranja.

Društvo je planiralo da u 2022. godini izvrši integraciju sa velikim sistemima kao što su sistemi za rezervaciju karata, telekomunikacioni sistemi, sistemi za plaćanje računa elektrodistribucije, vodovoda i slično.

Implementacija procesa podrazumijeva i modifikaciju proizvoda kao i obezbjeđivanje sigurnog okruženja za potpuno informisanje klijenta o Uslovima osiguranja.

5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

a) Istraživanje tržišta

Društvo se aktivno bavi istraživanjem i monitoringom lokalnog tržišta i evropskih trendova u cilju unapređenja postojećih i razvoja novih proizvoda, a sve u cilju prilagođavanja svojih proizvoda zahtevima tržišta kao i praćenja drugih makroekonomskih pokazatelja koji utiču na poslovanje.

Imajući u vidu da je Društvo dio UNIQA grupacije koja posluje u 18 zemalja Centralne i Istočne Evrope, dijeljenjem "know-how" sa drugim članicama UNIQA grupacije Društvu je u prilici da donosi inovacije na tržištu osiguranja Crne Gore.

Metodama anketiranje klijenata (internih i eksternih), mistry shoppinga, Društvo proaktivno ispituje nivo zadovoljstva svojih klijenata i unapređuje svoje procese, proizvode i usluge na osnovu rezultata.

b) Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

Društvo je od samog početka poslovanja u Crnoj Gori orientisano na razvoj zaposlenih. Zadovoljstvo nam je da smo zaposlenima na svim nivoima omogućili različite edukacije i da konstantno radimo na sistemskom unaprjeđenju u pogledu edukacije unutar kompanije.

Zaposleni koji se bave edukacijom i razvojem ljudskih resursa iskustvom i posvećenošću prenose, ne samo znanja i vještine neophodne za nesmetano obavljanje posla, već i osnovne vrijednosti naše kompanije kako bi se novozaposleni lakše uklopili u organizaciju i izgradili kao profesionalci.

Društvo se bavi edukacijom ne samo zaposlenih u prodaji osiguranja već značajnu edukaciju posvećuje i edukaciji zaposlenih u administraciji i poboljšanju njihovih poslovnih vještina. Za zaposlene organizujemo veliki broj internih obuka i eksternih edukacija u cilju unaprjeđenja vještina koje se mogu koristiti u poslovne svrhe. Prateći savremene trendove u poslovanju osiguravajućih kompanija, u ovoj godini fokus na edukacijama je bila digitalizacija i usmjerenost ka klijentima.

Kao i u prethodnom periodu, kontinuirano praćenje performansi, omogućilo nam je da putem interne rotacije promovišemo one zaposlene koji su osim dobrih rezultata pokazali proaktivnost, inovativnost i otvorenost za dalje učenje.

6. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela

Društvo nije kupovalo udjele i otkupljivalo sopstvene akcije u toku 2022. godine.

7. Postojanje poslovnih jedinica

Društvo ne poseduje nezavisne poslovne jedinice.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni dijelovi, funkcionišu 12 poslovnica na teritoriji Crne Gore i to u: Podgorici, Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Baru, Budvi i Ulcinju.

8. Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka

Bilansna aktiva na kraju 2022. godine iznosi 22.766.537 EUR. U strukturi aktive najveći dio se odnosi na finansijske plasmane 69%, dok je u strukturi pasive najveći udio tehničkih rezervisanja 58%.

U EUR	31.12.2021	%
Stalna sredstva	608.633	1,14%
Odložena poreska sredstva	46.904	0,24%
Finansijski plasmani	15.695.388	70,66%
Gotovina	462.941	0,87%
Potraživanja	1.440.904	6,87%
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	1.915.296	10,82%
Razgraničeni troškovi pribave	1.909.736	8,07%
Ostala aktiva	272.345	1,34%
AKTIVA	22.766.537	100,00%
Kapital	6.602.970	29,64%
Rezervisanja	13.223.973	59,97%
Ostala pasiva	2.939.594	10,40%
PASIVA	22.766.537	100,00%

Finansijski plasmani (investicioni portfolio Društva) sastoje se od dugoročnih ulaganja u državne obveznice i kratkoročnih plasmana u depozite. Cilj ulaganja je dugoročno obezbeđenje likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti Društva, izmirenje budućih obaveza, kao i disperzija rizika. Dugoročna ulaganja predstavljaju ulaganja u državne kuponske obveznice koje su klasifikovane u hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća.

Društvo je dužno da ulaže sredstva tehničkih rezervi u oblike imovine propisane Zakonom o osiguranju i Pravilnikom o ograničenjima deponovanju i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje. Struktura ulaganja je usklađena sa Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl. list CG“, br. 62/18), što je prikazano u tački 2, u dijelu Struktura deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi.

9. Informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljenе transakcije za koju se koristi zaštita od rizika

Ključne osnove upravljanja rizicima date su u narednoj tabeli:

Održavanje dugoročne sigurnosti i adekvatnost kapitala	Jedan od osnovnih zadataka Društva predstavlja održavanje pokazatelja adekvatnosti kapitala iznad definisanog zakonskog minimuma. Adekvatnost i dovoljnost visine tehničkih rezervi osiguravača mora uvek da bude praćena analizom deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi što u krajnjoj liniji rezultira ne samo ocjenom adekvatnosti obračunatih tehničkih rezervi već i ocjenom osetljivosti i fleksibilnosti imovine i kapitala na rizike.
Optimizacija rizika i prinosa	Proizvodi Društva se dizajniraju na način da obezbijede stabilan dugoročan prinos, samim tim je uspostavljen jasan proces testiranja profitabilnosti.
Rizici osiguranja u vezi sa neživotnim osiguranjem	Društvo teži visokoj diversifikaciji rizika kroz multilinijski pristup osiguranju u dijelu ponude širokog spektra pokrića u poslovima sa stanovništvom i malim pravnim licima (<i>retail business</i>) i kreiranja i održavanja selektivnog portfolija poslova sa velikim pravnim licima (<i>corporate business</i>). Najznačajniji rizici su premijski rizik (adekvatno formirane cijene), rizik neadekvatnog formiranih rezervisanja (za preuzete obaveze iz osiguranja) i rizik od neadekvatne procjene rizika koji se preuzima u osiguranje
Tržišni rizik	Tržišni rizik odražava rizik koji proizlazi iz kolebljivosti tržišnih cijena finansijskih instrumenata koji utiču na vrijednost aktive i pasive Društva. Rizik upravljanja aktivom i pasivom (ALM rizik) odražava strukturno neslaganje između aktive i pasive vezano uz kamatne stope. Kao investitor koji se pre svega rukovodi svojim obavezama, Društvo usklađuje strukturu svojih sredstava sa svojim obavezama.
Kreditni rizik	Ovaj proces obuhvata i strogo pridržavanje regulatornih limita izloženosti prema pojedinačnim pravnim licima prilikom investiranja sredstava tehničkih rezervi.
Rizik likvidnosti	Procedurom upravljanja likvidnošću Društvo je jasno definisalo način utvrđivanja, praćenja likvidnosti, planiranja priliva i odliva novčanih sredstava, kao i donošenje odgovarajućih mjera za sprječavanje ili otklanjanje uzorka nelikvidnosti.
Operativni rizici	Cilj upravljanja operativnim rizikom jeste da se štetni događaj odmah po nastanku evidentira, analizira i da se preduzmu mjere za sprečavanje njegovog ponavljanja. Operativni modeli koji se primenjuju u Društvu imaju za cilj standardizovane procese, a sve u cilju smanjenja operativnih rizika.

Rizikom solventnosti Društvo upravlja obezbeđenjem odgovarajuće adekvatnosti kapitala, što je utvrđeno regulatornim zahtevima i internim aktima. Adekvatnost kapitala prema domaćim propisima je utvrđena po principima koncepta Solventnost I, što se odnosi na zahtevanu marginu solventnosti, garantnu rezervu (raspoloživa margina solventnosti). Cilj Društva je da obezbijedi da je zahtijevana margina solventnosti, odnosno garantna rezerva u svakom momentu iznad propisanog nivoa što obezbjeđuje sigurnost poslovanja. Metode koje se pri tome koriste jesu kontinuirano praćenje pokazatelja solventnosti i ukoliko se uoči pad

vrijednosti pokazatelja ispod zahtijevanog nivoa, eskaliranje u skladu sa internim procedurama.

Kako bi obezbijedilo sigurnost ulaganja, Društvo upravlja rukovodeći se stabilnim i predvidljivim prinosima. Društvo se strateški opredijelilo za dvokomponentni investicioni portfolio: ulaganja u državne obveznice i depozite banaka. Struktura ulaganja u pogledu ročnosti i diversifikacije u prvom redu definisana je zakonskom regulativom, dok Društvo dodatno definiše limite u udjele pojedinih ulaganja internim smjernicama za ulaganje.

U okviru rizika osiguranja, najznačajniji rizici su premijski rizik (adekvatno formirane cijene), rizik neadekvatnog formiranih rezervisanja (za preuzete obaveze iz osiguranja) I rizik od neadekvatne procjene rizika koji se preuzima u osiguranje. Upravljanje rizikom osiguranja vrši se različitim metodama: definisanjem limita za preuzimanje rizika, preventivom, ugovaranjem pokrića sa franšizom, zaključenjem raznih oblika reosiguranja a sve u cilju homogenizacije portfolija Društva.

U svom poslovanju Društvo je izloženo finansijskim rizicima koji predstavljaju verovatnoću nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski položaj Društva. Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (rizik promene kamatne stope i rizik promene cijena), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Finansijski rizici se prevashodno izbegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi izvedene finansijske instrumente ili ostale oblike hedžinga protiv ovih rizika zbog nerazvijenosti finansijskog tržišta u kojem Društvo posluje.

Operativni rizici definisani su kao rizici od gubitka zbog neadekvatnih i neuspjelih internih procesa ili zbog gubitaka izazvanih od strane sistema, ljudskih resursa ili eksternih događaja. Društvo se najvećim dijelom suprotstavlja ovim rizicima putem efikasnog sistema internih kontrola. Cilj upravljanja operativnim rizikom jeste da se štetni događaj odmah po nastanku evidentira, analizira i da se preduzmu mjere za sprečavanje njegovog ponavljanja.

10. Informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka

a) Izloženost cjenovnom riziku

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena. Ovaj rizik obuhvata rizik od pada cijena hartija od vrijednosti. Svako mijenjanje visine kamatnih stopa mijenja i visinu prihoda od deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih i garantnih rezervi osiguravača, kao i aktuelnu vrednost novčanih tokova. Rizik promjene cijena Društvo izbjegava odlučujući se za ulaganja koja se drže do dospjeća, pri čemu uticaj promjene tržišnih cijena nema značajan uticaj na finansijski položaj Društva. Društvo upravlja kreditnim rizikom tako što radi diversifikaciju ulaganja u depozite kod prvakasnih banaka i u državne obveznice. Time je rizik naplate sveden na najmanju moguću mjeru a sve u skladu sa poslovnom konzervativnom politikom ulaganja sredstava Društva.

Obzirom da su finansijski plasmani, hartije od vrijednosti koji Društvo ima u portfoliju klasifikovane kao ulaganja koja se drže do dospjeća i vode po knjigovodstvenoj vrijednosti,

na datum izvještavanja Društvo nema plasmana koji se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

31. decembar 2022.	Ulaganja koja se drže do dospijeća		Krediti i potraživanja		Ukupno	
	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost
Kuponske državne obveznice	13.686.969	11.794.728	-	-	13.686.969	11.794.728
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	1.920.000	1.920.000	1.920.000	1.920.000
Ukupno	12.791.119	12.440.296	960.000	960.000	15.606.969	13.714.728

b) Izloženost kreditnom riziku

Kreditni rizik se definiše kao neposobnost dužnika u izmirenju dospjelog potraživanja. Društvo kontinuirano prati mogućnost ulaganja tehničkih rezervi, polazeći od planom utvrđene visine premije osiguranja, naknade šteta, visine rezervisanih šteta, učešća reosiguravača. Kontrola i praćenje investicionog portfolija obavlja se uz procjenu boniteta emitentata obveznica, analize ročnosti, kamatnih stopa, odnosno prinosa. Ovaj proces obuhvata i strogo pridržavanje regulatornih limita izloženosti prema pojedinačnim pravnim licima prilikom investiranja sredstava tehničkih rezervi.

Kontinuirano se prati naplativost potraživanja i vrše odgovarajuće ispravke potraživanja u skladu sa internim aktima.

Tabelarni prikaz izloženosti kreditnom riziku:

U EUR	Potraživanja	Plasmani	Hartije od vrijednosti
Potraživanja za premiju	1.635.712	-	-
Ostala potraživanja	442.087	-	-
Finansijski plasmani	-	1.920.000	13.686.969
Ispravka vrijednosti	(222.507)	-	-
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.855.292	1.920.000	13.686.969

Plasmani se odnose na ulaganja u depozite kod banaka u Crnoj Gori. Ulaganja u hartije od vrijednosti predstavljaju ulaganja u obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku:

	2021
Dužničke hartije od vrijednosti – ulaganja koja se drže do dospijeća	13.686.969
Potraživanja od banaka	1.920.000
Učešće reosiguravača u prenosnoj premiji i rezervisanim štetama	1.915.296
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.855.292
Gotovina	462.941
Ukupno	19.840.498

c) Izloženost riziku likvidnosti i novčanog toka

Osnovni cilj Društva prilikom upravljanja rizikom likvidnosti jeste da trajno održi stepen izloženosti riziku na nivou koji ne ugrožava poslovanje, a obezbeđuje stvaranje pretpostavki za proaktivn pristup i preventivno identifikovanje, mjerjenje, procjenjivanje i kontrolu rizika likvidnosti. U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti, Društvo razmatra stanje gotovinskih računa i depozita na dnevnom nivou, prilikom čega se utvrđuju kritični dani za likvidnost, odnosno dani kada će doći do značajnog odliva sredstava, na osnovu čega se donose odluke o korišćenju sredstava.

Likvidnost Društva utvrđuje se i prati na osnovu novčanih tokova i pokazatelja likvidnosti. Ugovori o deponovanju sredstava imaju klauzulu o prijevremenom vraćanju u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima uslijed neočekivano većih odliva.

Racio likvidnosti Društva, utvrđen na osnovu odnosa vrijednosti likvidnih sredstava i obaveza Društva u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014.) je 3,31 što pokazuje da je Društvo likvidno.

Sljedeća tabela predstavlja strukture dospijeća sredstava i obaveza Društva posebno da dan 31. decembra 2022. godine:

Na dan 31.12.2022. U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeća – kuponske državne obveznice	-	5.216.118	5.993.062	2.477.789	13.686.969
Potraživanja od banaka – depoziti	1.920.000	-	-	-	1.920.000
Potraživanja po osnovu premije	1.440.903	-	-	-	1.440.903
Ostala potraživanja	414.389	-	-	-	414.389
Gotovina	462.941	-	-	-	462.941
Ukupna finansijska imovina	4.238.233	5.216.118	5.993.062	2.477.789	17.925.202

Finansijske obaveze

Obaveze iz finansiranja	-	-	-	-
Ostale obaveze	(1.380.176)	-	-	(1.380.176)

Obračunati troškovi	(1.101.042)	-	-	-	(1.101.042)
Ukupne finansijske obaveze	(2.481.219)	-	-	-	(2.481.219)

Na dan 31.12.2022.godine Društvo je obezbijedilo adekvatan nivo kapitala što je izraženo pokazateljima adekvatnosti u okviru tačke 2. Rezultat poslovanja. Struktura finansijskih plasmana je takođe prikazana u okviru tačke 2. Rezultat poslovanja.

11. Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita

Budući da je Društvo izloženo riziku kroz ugovore o osiguranju i da se na strani pasive u najvećem procentu javljaju obavezna tehnička rezervisanja za preuzete obaveze iz ugovora o osiguranju, Društvo nastoji da obezbijedi sigurnost u izmirenju budućih obaveza i profitabilnost Društva kroz aktivno upravljanje imovinom Društva. Adekvatnost i dovoljnost visine tehničkih rezervi osiguravača mora uvijek da bude praćena analizom deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi što u krajnjoj liniji rezultira ne samo ocjenom adekvatnosti obračunatih tehničkih rezervi već i ocjenom osetljivosti i fleksibilnosti imovine i kapitala na rizike.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koji će nastati biti veći od primljenih premija. Izračunavanje visine samopridržaja, tj. maksimalne obaveze koju Društvo može, odnosno smije zadržati za sebe, odnosno koju može pokriti iz sopstvenih raspoloživih sredstava, a da pri tom ne naruši sopstveno izravnjanje rizika i tekuću likvidnost, takođe je relevantno za upravljanje ovim rizikom.

Rizik rezervisanja predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite preuzimanja rizika, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda, selekcijom osiguranika prema rizičnosti, uvođenjem franšize pri osiguranju, kao i metodama transfera rizika kroz ugovore o reosiguranju.

Strategija preuzimanja rizika teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfolio i temelji se na velikom portfoliju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata. Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontrolisalo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Društvo kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjilo neto izloženost.

Interna akta koje je Društvo usvojilo za upravljanje rizicima osiguranja su: Smjernice za preuzimanje rizika u UNIQA neživotnom osiguranju, Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna prenosnih premija, Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna tehničkih rezervi za rezervisane štete, Pravilnik o postupku za likvidaciju šteta, Pravilnik o reosiguranju za UNIQA neživotno osiguranje i Procedura upravljanja sistemom internih kontrola.

Izloženost različitim finansijskim rizicima Društvo izbjegava i/ili svodi na minimum odlučujući se za konzervativnu politiku ulaganja, što je opisano u prethodnim tačkama. Plasmani

Godišnji izvještaj menadžmenta za 2022. godinu Unija neživotno osiguranje a.d. Podgorica

rezervi za rezervisane štete, Pravilnik o postupku za likvidaciju šteta, Pravilnik o reosiguranju za UNIQA neživotno osiguranje i Procedura upravljanja sistemom internih kontrola.

Izloženost različitim finansijskim rizicima Društvo izbjegava i/ili svodi na minimum odlučujući se za konzervativnu politiku ulaganja, što je opisano u prethodnim tačkama. Plasmani slobodnih novčanih sredstva su prije svega definisani Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl. list CG“, br. 62/18), a Društvo je razvilo i svoje interne akte: Pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava Društva i Smjernice za ulaganje sredstava koje se ažuriraju na godišnjoj osnovi.

Društvo je formiralo Komitet za rizike koji predstavlja nezavisnu, kontrolnu i savjetodavnu funkciju, koja podržava Izvršnog direktora u postupku kontrole i praćenja "rizičnog profila". Komitet za rizike prati ispunjavanje ciljanih vrijednosti rizika definisanih Procedurom za identifikaciju, mjerjenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju, kao i okvirom za upravljanje rizicima UNIQA Grupe, sa ciljem dugoročnog obezbjeđenja ispunjenosti uslova u vezi sa adekvatnošću kapitala Društva.

Komitet za rizike pored kvantitativnih pitanja, raspravlja i o kvalitativnim pitanjima sa aspekta ključnih strateških, operativnih, pravnih i drugih značajnih rizika kojima Društvo može biti izloženo u svom poslovanju, statusu sistema internih kontrola, operativnim rizicima i promjenama zakonskog okruženja sa aspekta uticaja na Društvo, kao i o drugim pitanjima značajnim za poslovanje Društva.

U 2021. godini Društvo je uspostavilo funkciju upravljanja rizicima te imenovalo Eksperta za upravljanje rizicima.

Funkcija upravljanja rizicima je zadužena za identifikovanje, mjerjenje, upravljanje, kontrolu i adekvatno izvještavanje o rizicima kao i praćenje efikasnosti sistema upravljanja rizicima.

Osim toga, u 2021. godini je uspostavljen okvir koji podrazumijeva standardizovan proces koji garantuje da će rizici u vezi sa efektivnošću i efikasnošću poslovnih aktivnosti, usklađenošću poslovanja sa propisima i (ne)finansijskim informacijama biti svedeni na najmanju mjeru ili spriječeni kroz prethodno definisane kontrole i procedure.

Upravljanjem rizicima usmeravaju se i optimizuju tehnički, finansijski i ljudski resursi na način koji obezbeđuje što je moguće veću disperziju i minimiziranje rizika.

U Podgorici, 31.03.2023. godine

UNIQA Neživotno osiguranje ad Podgorica

